

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCOVENEC

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6j

Po veličastnih dneh mladine

Polne navdušenja, mladega ognja in volje do dela so se ogromne slovenske množice v sredo razšle

Slovo bratov Čehov, Francozov in Poljakov

Mednarodni mladinski tabor, ki ga je sklicala, pripravljala in vodila slovenska mladina in ga je v polnem razumevanju njenih teženj vzel pod pokroviteljstvo Nj. Vel. kralj, je srečno za nami. Srečno, pravimo, ker izvesti tako veliko reč, v kakršno se je ta mednarodna prireditev v navalu tisočih in tisočih množic z vseh strani države in Evrope razvila, ni lahka stvar. Zelo kočljiva naloga je to, ker tak ljudski val, ki ga, preden ne pride v mesto samo, ne moreš izmeriti niti do sto natančno, prav usmeriti in lepo voditi in mu vdihniti eno misel, ki jo izraža in proslavlja, je težko delo, ki zahteva mnogo modrosti in vajenosti v takih poslih, zlasti še, če je vse prežeto želje, da bi se pritisk organizacije in discipline čim manj čutil. Pa moramo z veseljem priznati mi, vsi sodelujoči in vsa opazujoča javnost, kar v najbolj laskavih besedah priznavajo zlasti inozemski udeleženci in opazovalci, da se je ves tabor v vsem svojem širokem programu posrečil do presenečenja lepo. Zlasti zadnji dan, najbogatejši po svojem programu, je potekal tako veličastno, da kaj takega nihče ni pričakoval. To je bila ena sama pesem, en sam piš velikega vetra, ki je prišel z dežele in je navdušil vse. Ta veličastni, lepo urejeni, kot reka enakomerno tekoči in skoraj dve uri trajajoči sprevod, nato poln Stadion pri maši, popoldne pa spet poln Stadion pri telovadnem nastopu, vmes ves dan tako velikanske množice, ki valove po ulicah, se zgrinjajo v Stadion, ki se jim ob zbiranju z obrazov bere veselo pričakovanje, ki ob posameznih prizorih na ulici in v Stadionu prekipujejo od navdušenja, ki se vse razžarjene od solnce razhajajo in ne morejo izraziti presenečenja nad tem, kar so videle — kaj takega Slovenija še ni videla! Naj ne bo preveč, če bomo skromno rekli, da ta mednarodni tabor visokemu pokrovitelju ni naredil sramote! Vsi sodelujoči so vedeli, da mora pod tako visokim pokroviteljstvom biti nekaj nevsakdanjega, nekaj izredno lepega in nad mero običajnih prireditev velikega — in je bilo. Tudi odličnim dostojanstvenikom, ki so s svojimi obiski počastili prireditve, in ji dali zunanji sijaj, ta njihova udeležba ne bo v nečast, saj je bila enoglasna sodba vseh — in taki ljudje vidijo veliko nastopov in veliko prireditev — da se kaj takega le redkokdaj vidi.

Danes, ko so se množice že razšle, je naše gibanje za en velik dogodek bogatejše, v zgradbo naše narodne rasti smo vzdali nov kamen, ki dokazuje, da smo in da za zadnjega v Evropi še nismo zreli. Najbolj veselo znamenje naše trdovitosti in še ne ranjene narodne celokupnosti pa je to, da smo ves ta tabor izvedli s tako mirnostjo in tako zunanjo lahkoto. Reklame in bučni zunanji pripravi je bilo tako malo, da danes marsikdo pravi: »Še mislil nisem, da bo to tako velika reč.« Kulturnejši in za pamet še dovezetni nasprotniki, ki so se odtegnili vsej prireditvi, da bi jih ne bodla v oči, pa pravijo: »Če bi vedel, da bo to tako velika reč, bi šel pa pogledat.« Veliki plakati po deželi in nekaj člankov v časopisju — to je bila vsa zunanja priprava. Vse drugo je opravilo težavno in dolgotrajno podrobno delo, ki pa je samo nepretrgano nadaljevanje našega celotnega kulturnega udejstvovanja, ki se izvaja iz roda v rod, ki je zašlo že do zadnje vasice in nobenemu Slovincu ni več neznano. Zato se je na prvi klic odzvala vsa naša narodna skupnost in se skoraj v enem samem dnevu zgrnila v Ljubljano, zato tisti, ki so previsoki, da bi se za to delo zanimali ali celo pri njem po svojih zmognostih sodelovali, in tisti, ki jim

poulično zmerjanje in domišljavo napihovanje nasprotnika zamegljuje pogled, da izven svojega ozkega in zagrizenega strankarskega kroga ne marajo videti nič in priznati še manj, zato taki samozvani sodniki naroda danes pravijo: »Če bi vedel...« Ti slovenski dnevi so spet pokazali, kako vztrajno in na široko deluje katoliški kvas po naši deželi in kako vzdrževan in dopolnjen po tolikih delavcih vsak rod prežme in usposobi za sobodnost. Da se ena sama taka prireditev, ki traja le nekaj celih dni, posreči, je treba desetletnega in desetletnega dela v najmanjših edinicah, ki narod prevzgoji in mu da smisel za lastno celoto, red in disciplino in ga priuči na žrtve in samopremagovanje, kar vsaka taka prireditev nujno zahteva od slehernega posameznika v teh tisočih. Z narodom, ki je še podvržen surovim nagonom, v katerem se posameznik še ne zna odpovedati

kapricam svoje volje in svoji »modrosti«, se taka reč ne da izvesti. Nihče, ki ne zna iti med narod s tistim duhom, ki mu je domač, ne more izpeljati kaj takega, pa naj ima še razkošnejše pisarne in še bolj plačano uradništvo. Tu je narod, že zrel in samozavesten, ki se da vzgajati in združevati samo v svojem duhu in samo za svoje ideje, prenaša neugodnosti gneče in žgočo vročino. Za uvoženo blago naš narod na praznike popoldne v senci leži in ga ne premakneš.

Ko se veselimo tega lepega uspeha, ne smemo pozabiti naših tolikih neznanih delavcev, ki žrtvujejo čas za delo v organizacijah in imajo še stroške z njimi, pa jim nič ne ubije idealizma. Koliko tisočev se je večer za večerom vadilo po domovih pod vodstvom svojih vaditeljev, koliko predavanj, potov in pisanja, koliko majhnih žrtav po vsej Sloveniji in še izven nje je bilo treba, da je

ta mednarodni tabor izpadel tako kakor je! Vsi ti nikjer omenjeni predavatelji, vaditelji, reditelji in njihovi vodniki, odborniki, prijatelji naše mladine, ki so majhnim edinicam po vsej deželi z denarjem priskočili na pomoč za kroje, za pot, za že minule tabore po deželi, in toliko drugih potreb, vsi nešteti sodelavci, ki so že nekaj mesecev imeli pred očmi samo dneve od 26. do 29. junija, vsi ti imajo zasluge, da so ti dnevi na oltar katoliškega gibanja med Slovenci prinesli tako razkošno lep venec. Nihče jim ne more dati nagrade, niti njihovih imen ni mogoče razglasiti, ker gredo v tisoče, uspeh skupnega dela naj jim bo plačilo, priznanje in zahvala. Drugačnega plačila tudi pričakovali niso, ker to požrtvovalnost daje samo idealizem in ljubezen do naše mladine, na kateri sloni ves narod. Tako smo rastle do sem, tako bomo rastle še naprej.

Odhod predsednika vlade in drugih odličnikov

Ljubljana, 30. junija.

Snoči ob 10 je odpotoval predsednik češkega Orla minister mgr. dr. Šramek iz Ljubljane v Prago. G. dr. Šramek je spremljal na kolodvoru minister brez portfelja g. dr. Miha Krek ter se od njega najpričneje poslovil. Slovesa se je udeležil tudi češkoslov. konzul g. Minovsky. Na kolodvoru navzoči češki Orli in Orlice so min. dr. Šramka pozdravljali burno. Pevski zbor »Moravane« pa je ob odhodu zapel svojo najboljšo znano pesem »Oj, Moravice«. Kaj hitro se je zbrala tudi četa slovenskih fantov, ki je neumorno klicala bratski češkoslovaški republik, ministru dr. Šramku in češkimi Orli in Orlicam.

Z istim vlakom se je odpeljal v Prago minister za telesno vzgojo naroda g. dr. Vjekoslav Miletich, katerega spremlja tudi njegova gospa soproga in trije sinovi-akademiki. Z gospodom ministrom je odšel v Prago tudi šef strokovnega odseka v ministrstvu za telesno vzgojo naroda g. Drago Ulaga. Pred odhodom vlaka je bil gospe ministrov izročen lep šopek cvetja, poslovil pa se je od njega minister brez portfelja gosp. dr. Miha Krek. G. dr. Miletich je bil vidno zadovoljen nad tem, kar je videl v Ljubljani.

Končno je prišel iz »Uniona«, kjer je večerjal (ko je vstopil na Unionski vrt, je doživel gospod predsednik spontane ovacije publike, ki je vstala s sedežev ter ga živahno aklamirala) tudi predsednik ministrskega sveta in minister zunanjih zadev g. dr. Milan Stojadinović z obema šefoma kabinetov gg. dr. Proticem in dr. Markovićem. G. dr. Stojadinoviča je spremljal ban g. dr. Marko Natlačen, posloviti pa se je prišel od njega tudi ljubljanski župan g. dr. Jure Adlešič. Navzoča sta bila tudi narodna poslanca g. dr. Jure Koce in g. dr. Karlo Gajšek. Tudi g. dr. Stojadinoviču so priredili »Moravane« majhno podoknico ter mu zapeli v slovo »Moravice« Četa slovenskih fantov, ki se je spontano zbrala na pločniku, pa je klicala Milanu Stojadinoviču, ki se je zahvaljeval za ovacije. Ko se je vlak odpeljal, je še dolgo odmevalo po kolodvoru veselo klicanje naših fantov v pozdrav visokim gostom.

„Moravane“ se je s pesmijo poslovil od dr. Stojadinoviča

Katoliški akademski pevski zbor »Moravane«, ki je preteklo nedeljo v okviru mednarodnega mladinskega tabora priredil svoj sijajno uspehi koncert v veliki dvorani hotela »Uniona«, je prišel večerjati zvečer na kolodvor, da odpotuje nazaj v domovino po lepih dneh, v katerih so njegovi člani v Ljubljani sklenili mnogo prijateljskih

znanstev s pevskimi tovariši in zapustili v Ljubljani nadvse simpatičen dojem. Ustavil se je pod oknom vagona, v katerem je sedel češkoslovaški minister monsignor g. dr. Šramek. Krepka, lepa pesem je zadenela. Vodja češkoslovaških »katoličanov« se je ganjeno zahvaljeval za pozornost, ki so mu jo izkazali njegovi mladi rojaki.

Takoj nato pa so odšli, ko so pri drugem oknu zapazili jugoslovanskega ministrskega predsednika g. dr. Milana Stojadinoviča, malo naprej, se ustavili, uglasili in zapeli ob slovesu našemu državniku prelepo pesem »Moravice«. G. dr. Milan Stojadinović se je za pesem zahvalil s ploskanjem, v tem se je vlak začel pomikati, toda še dolgo je naš ministrski predsednik, ki je bil očitno prijetno presenečen, pozdravljal s svojega okna češkoslovaške pevce in naše občinstvo, ki je bilo navdušeno nad to prekrasno gesto naših bratov Čehoslovakov.

Zdar Buh — Bog živi!

Ganljivo slovo čeških Orlov in Orlic Njihovo slovo in naročilo

Ko so se včeraj popoldne po razdelitvi daril razšle ogromne množice, ki so prisostvovali veličastnim prireditvam na Stadionu, na vse vetrove, sem stopil proti 9 v Vajeniški dom, kjer je stanoval del Čehov s svojimi voditelji za časa tabora, da bi se z njimi pogovoril še o tem in onem, preden zapuste Ljubljano.

Prvi, ki sem naletel nanj v IV. nadstropju, je bil atlet Haluza, ki mi je ves vesel pritekel nasproti in mi poln navdušenja začel naročati, naj povem Slovincem, kako so bili njihovi ljudje presenečeni nad pozornostjo, ki so jim jo ves čas njihovega bivanja v Ljubljani izkazovali Slovenci.

»Da vam povem po pravici,« je dejal. »V Jugoslavijo se nismo — vsaj nekateri — odpravili preveč optimistično razpoloženi, zato smo bili toliko bolj presenečeni, ko smo videli, da nismo prišli samo v goste k bratskemu narodu, temveč k nekemu, ki v teh težkih dneh, ki jih preživlja naš narod, iz erca čuti z nami. Kaj takega, kar sem v teh kratkih in krasnih dneh videl v Ljubljani, še zlepa nisem doživel nikjer. Kamorkoli sem stopil, bodisi na Stadion, v gostilno ali na cesto, nikjer nisem dobil Čehov samih, temveč vedno v družbi s Slovenci. Videl sem, kako so se naši in vaši ljudje bratili, ko so po utrudljivem delu na Stadionu stopili zvečer na čašo vina ali piva, kako so drug drugemu dajali naslove in si naročali, da si morajo večkrat in mnogo dopisovati in še mnogo takih stvari, ki so me prepričale, kako tesno sta naša bratska naroda povezana drug z drugim. Srčno rad bi še nekaj časa ostal pri vas, a ne morem. Toliko boj pa se že sedaj veselimo drugega leta, ko se nadejamo, da bomo mi vas v Pragi pozdravili in sprejeli prav tako tople, kot ste vi letos nas.«

Ko sva si na koncu pristranskega pogovora izmenjala vizitke z obljubo, da si bova čim pogostje dopisovala, sva si stisnila desnice s krepkim: »Zdar Buh! — Bog živi!«

V tem je pritekel ves žareč in razigran v sobo dr. Hrstka, ki je odnesel od lekem lep pokal. Tudi on mi je prav tako kot Haluza ves srečen izražal zadovoljstvo nad vsem, kar je v Ljubljani videl in doživel v teh dneh. Ponovno mi je še prav posebej naročil, naj še sedaj delamo po naših listih in društvih na to, da bo prišlo drugo leto v Prago vsaj toliko Slovincem, kolikor je prišlo k nam Čehov. Treba je, tako se je izrazil, da se to prijateljstvo med našima bratskima narodoma, ki je že tako staro in ki se je še bolj utrdilo v teh dneh v Ljubljani, še bolj poglobi in razširi. Saj nas družijo ista ideja in podobna usoda!

Prav tako sva se lepo pogovorila tudi v načelnikom ČSO g. dr. Jilkom, ki je prav tako na ročih, naj povem, kako so bili on sam in vsi njegovi bratje in sestre zadovoljni in srečni med nami. Prosil je, naj se v njegovem imenu zahvali »Slovincem« vsem za vse, kar so jim v teh dneh pripravili. Trdno pričakuje, da nas bodo mogli Čehi drugo leto v Pragi prav tako lepo sprejeti in pozdraviti.

»Samo delajte, delajte z vsemi močmi in sredstvi na to, da nas bo čim več in da se bodo naše organizacije čim bolj množile.«

Rad bi bil ostal pri Čehih še dalje časa, a nisem se jih upal predolgo motiti, kajti pripraviti so se morali na odhod. Večji del jih je odpotoval že snoči ob 11, posamezne skupine pa so izrabile ugodno priliko in so napravile še izlet na Jadran, da se osvežijo v našem morju.

Francozi odhajajo z najboljšimi vtisi

Kakor smo vsi mi doživljali na zaključnem dnevu čudež vstajanja naše mladine, tako so ga z nami doživljali dragi francoski gostje. — Že na čestni tribuni Francozi niso mogli izraziti svojega čudenja nad vsem, kar so gledali v sprevodu. Popoldne pa nam je generalni tajnik francoske mednarodne zveze na tribuni v Stadionu pripovedoval z edino Francozom lastno iskrenostjo, kako veličastni, polni očarujočega zmagozastavlja so nastopi naše mladine. Z neko žalostjo je priznal, da oni sami ne zmorejo takih skupnih nastopov, kot so jih izvedli naši mladi, mladenec, članice in člani. —

»To ni v francoskem karakterju« — je dejal — »mi ljubimo nastope posameznikov in manjših skupin.«

Pripovedoval mi je tudi, da kaj takega, kot so bile manifestacije tega dne, nikdar v življenju še ni videl.

»Vzdušje, v katerem je vse potekalo, je kazalo čudovito slovensko srce, v katerem smo mi Francozi našli čustva, ki so se nas dojmila, nas vznemirila.«

Dunajska vremenska napoved: Večinoma jasno in vroče, krajevne nevihte.

Razhod mladinske vojske

Ljubljana, 30. junija.

Tisočglava množica, ki se je bila v teh dneh zbrala v Ljubljani, se je večidel že sinoči, deloma pa tudi šele danes razšla na vse kraje naše domovine. Marsikdo je bil prišel z velikimi denarnimi in drugimi trivami, toda veliki idealizem je premagal vse, kajti vsakdo, ki je količkaj smogel, je hotel sam prisostvovati slavi in obenem tudi pripomoči s svojo navzočnostjo k čim večji veličastnosti.

Prireditvi pa moramo dejstvo, ki ga je ob takih prireditvah redko opaziti, da je namreč ves čas tabora vladala na Stadionu in po mestu najzornostnejša disciplina. Nikjer ni bilo ne za časa tabora ne ob razhodu množice opaziti niti enega pijanega človeka, kar je vsekakor dokaz, da naši ljudje v Ljubljano niso prišli razsajat in popivati, temveč iz notranje potrebe in zato, da dajo duška svojem navdušenju.

In ko je ob vsem veličastju, ki so ga videli,

zagorel v njihovih dušah ogenj navdušenja in nove vere vase, so se zvečer trudni od velikega napora in vročine, ki je vladala v teh dneh, mnogi tudi lačni in žejni in neprespani, napotili na svoje domove, da po vsej naši domovini raznesejo ta ogenj in to navdušenje, tisti, ki bi bili radi šli sami v Ljubljano, a jim razmere niso dopuščale, in jim tako potrdijo vero v našo veliko stvar ter tako sebe in druge navdušijo za velika dela in naloge, ki jih še čakajo.

Posebej je treba tudi omeniti, da ni bilo v teh dneh nobene večje nesreče ali nezgode, kar je ponoven dokaz velike discipliniranosti in smisla za red pri naših ljudeh.

Vlaki in avtobusi in kolesarji in pešci so odšli in Ljubljano je videti zapuščen in prazen, a v sredi je ostal veličasten in lep spomin na velike dni in na vse goste, ki so obiskali našo belo prestolnico v teh velikih dneh in ta spomin bo še dolgo živ v dušah vseh ljubljancem.

tako, da vam upravičeno lahko rečemo, da nikjer na svetu, pri vseh tekmovalnih kaj podobnega, bodisi, da je to gostoljubnost, s katero ste nas na Rakeku in pa v Ljubljani sprejemali, kakor tudi nepopisno veličastne manifestacije, se nismo doživeli. — Odprto pa moram priznati, da mi v današnje dni živo stopa v spomin sprejem, ki smo ga doživeli leta 1920 v Mariboru, ko so tisoč vas Slovencev poljubovali našo trkolono.

Ker sem bil od ljubljanskega predsednika mednarodne zveze katoliških organizacij, g. prof. Hebrarda povabljen zvečer na poslovilno večerjo v Union, sem se temu vabilu odzval in tam od ostalih gostov slišal samo izraze priznanja našemu delu v telovadni organizaciji, o uspehu, o katerem se je g. Hebrard izrazil, da je čudežen. — Ob dobri kapljici stajerskih vinskih gorje je potekel večer v lepem prijateljskem razpoloženju, kateremu je dal poudarka in nagovor sam predsednik g. Hebrard, ki je med drugim dejal: »Ljubi Slovenci, dragi jugoslovanski prijatelji! Iz vaše domovine, iz teh veličastnih dni, v katerih smo se spoznavali, videli, kaj zmora vaša mladina, videli, kaj so vaša čustva, kaj zmora vaša katoliška vzgoja, ne odnašamo drugega, kakor spomin, ki ne bo nikdar izginil iz naših src, to je spomin prisrčnosti, s katero ste nas obdajali vse dni, občudovanje vašega dela, vaših uspehov in končno, kar je najvažnejše, spoznanje resničnega globekega prijateljstva. In za te tri reči, ki jih sedaj imamo v svojih srcih, so bili naši telovadci in pa vaši veliki poslanci, pa tudi naši udeleženci in vi vsi Slovenci tisti, ki ste jih ustvarili. Zato hvala vam. Živela Jugoslavija!»

Francoski konzul g. Romerand je kot zastopnik Francije med nami izrazil prav tako občudovanje nad vsem tem, kar se je odigralo na našem mednarodnem mladinskem taboru. Poudaril je dragim francoskim gostom, da je vedel vnaprej, da med nami Slovenci pač Francozom ni mogoče doživeti kaj drugega, kakor to, kar so doživeli. — G. dr. Stanko Natlačen se je dragim francoskim gostom zahvalil v lepi frazici in poudaril predvsem to, da govoro govori iz srca vsakega Slovenca, če pove, da smo vsi mi Slovenci prav francoskim gostom, ki zastopajo veliki francoski narod, še posebno hvaležni, da so se našega slavlja udeležili. Vzklikov »vive la France« in »vive la Jugoslavie« in ploskanja, značilnega za Francoze, ter vzklikov »hurra« kar ni hotelo biti konec. — Ko sem tudi jaz opozoril francoske goste na voz v dopoldanskem sprejedu, na katerem so videli Napoleona in simbol Ilirije, in poudaril, da so pač skoraj že stoletja, ki so gromadila diha francoske kulture, francoskih idej v nas in da se zato pač ni čuditi, če tudi danes slovenska katoliška mladina v svobodi, ki smo jo v svoji državi vsaj večina Slovencev dosegli, manifestira in izraža svoje resnične, v preteklosti in v dnu naših src zakoreninjene simpatije do francoske katoliške organizacije, ki je tako lepo predstavljena na našem mladinskem taboru, pač ne moremo drugega, kakor tudi za nas podpreti besede predsednika g. Hebrarda, t. j. prisrčnost, ki jo izkazujejo Francozi nam, občudovanje, ki ga imamo mi do njih, in pa predvsem globoko prijateljstvo, ki nam upravičeno tudi danes izboljša vzklik »Vive la France«.

Tovariši od francoskega časopisa »La Croix«, g. Pagnoud, mi je v nadaljnjem pomenku ves navdušen pripovedoval, kako se že počuti domačega v Ljubljani, kako lahko in kako čudno, da brez znanja francoskega jezika povsem razumejo njegove želje.

Zdravnik iz Liona je svoji dami pripovedoval, kako nepopisno so mu ugajala slovenska dekleta, ki izražajo samo zdravje in ki so v defileju dokazovala v hodu neko posebno lahkoto in eleganco. V Franciji kaj takega nismo še videli in Bog zna, ali bi naša francoska kmečka dekleta pokazala kaj podobnega, kar smo tu v Sloveniji videli.

Kar naenkrat pa je v to čebljanje okoli 75 ljudi padla intonacija naše fantovske himne, ki sta jo pela dva Francoza, ki sta doživela nepozabno dni leta 1920 na taboru v Mariboru, si tam našo fantovsko himno zapomnili in jo nikdar več pozabiti nista mogla.

Ob objubi, da bomo skušali vzdrževati in pa predvsem se zopet sestati na podobnih manifestacijah, bodisi v Franciji, bodisi zopet tu v Jugoslaviji in ob edinstvenem izražanju čustev, ki ga znajo edinole Francozi, in z objemom z g. predsednikom Hebrardom zagotovljenem prijateljstvu smo polnoči odšli narazen.

Nekdo v družbi je dejal: »Škoda, škoda, da teh čaroljavih dni ne morem uživati še naprej in da bomo čez nekaj ur morali že zapustiti te čudovite slovenske katoličane.«

Vsa Ljubljana je s srcem iskreno sodelovala

Nepozaben nam ostane v spominu prekrasen tabor katoliške slovenske mladine, ki mu je udeležba tujih gostov dala mednarodni značaj in se je vršil pod najvišjim pokroviteljstvom našega mladega kralja in ga je s svojim obiskom počastil knez namestnik z gospo soprogo kneginjo Olgo. Z velikim zadoščenjem in priznanjem moremo poročati, da se je velikega državnega in narodnega pomena mladinskega tabora zavedala tudi tista plast naših ljubljanskih sosesk, ki sicer kulturno ni v našem taboru. Prošnji pripravljavnega odbora in g. župana za okrašitev hiš z zastavami, so se vsi z veliko pripravljenostjo odzvali. Zelo mnogi so izobesili po več zastav in tudi okna okusno okrasili z zastavicami in zelenjem. Tudi sicer so bili domačim in tujim gostom z veliko uslužnostjo na roke a pojasnili in raznimi informacijami, dobro se zavedajo, da prijazno in korektno postopanje more samo koristiti slovenski Ljubljani kot gostoljubnega tujskega prometnega mesta.

Če pravimo, da so vsi hišni posestniki okrašili za taborne dni svoje hiše z zastavami, hočemo reči, da tako ogromna večina, da oni maloštevilni, ki tega iz prehude strankarske zagrizenosti niso storili, niti v počest ne prihajajo. V celotni središčni Ljubljani ni bilo niti 20 hiš brez zastave, med njimi vsakega »Jutrova« tiskarna in pa nacionalizirana Casino, kjer je bil JNS. To bi bilo komaj omejeno vredno, ker bi bil v resnici čudež, ko bi se ta krog mogel iz svoje ozke in fanatične strankarske zagrizenosti dvigniti tako visoko, da bi izkazal gostoljubje slovenskim in drugim gostom, ki niso njegove strankarske opredeljenosti. Njih sedanje zadržanje pa je še potrdilo že ukoreninjeno mnenje javnosti, da se pri tej ozkostranski politični skupini nacionalizem pričenja in istovetno z njihovimi najnižjimi strankarskimi interesi. Ni brez pomena, ako namreč ob tej priliki spomnimo na zadnji sokolski zlet v Ljubljani, ob kateri priliki se z ozirom na najvišje pokroviteljstvo in na udeležbo Čehov tudi vsi naši hišni posestniki in tudi naša katoliška podjetja razobesila zastave. Te gostoljubnosti in državljanske ter patriotske zavesti v »Jutrovnem« taboru ne pozna, pa čeprav so jim usta in čepice vsak dan polna fraz o na-

Pozdrav Poljakov ob slovesu

Msgr. L. Bilko je v imenu poljske delegacije poslal glavnemu uredniku našega lista sledečo zahvalo:

Spoštovani gospod urednik!

Pred odhodom poljske delegacije, ki se je udeležila velikih slovesnosti 29. junija v Ljubljani, čutim prijetno dolžnost, da se najlepše zahvalim za resnično ljubezljiv sprejem, ki smo ga bili deležni v vaši Ljubljani.

Preživeli smo med vami nekaj lepih dni, toda dosti, da smo spoznali, da je slovenski narod kljub temu, da je med najmanjšimi slovenskimi narodi, zmožen s svojo kulturo in izredno vztrajnim delom toliko ustvarjati, da je lahko za zgled vsem drugim. Mi smo predvsem občudovali navdušenje, ki ga je slovenski narod izkazoval v teh dneh svojim kulturnim vrednotam, pa tudi svojim voditeljem. Globoko smo občutili, kako je slovenski narod ves in popolnoma vdan Bogu in domovini.

Samo malo nas je prišlo, toda prišli smo z najboljšim, kar imamo, namreč s srci najglobljejših slovenske bratske ljubezljivosti. In v Ljubljani smo bili z enakimi srci sprejeti. Zdaj pa se vračamo v svojo domovino še s tesnejšo srčno pove-

zanostjo, ki bo peljala k še večjemu slovensko-poljskemu zblizanju.

Najlepša hvala za vse! Poslavljamo se s pričakovanjem, da bi nam bilo dano videti to vašo mladino tudi na naših velikih slovesnostih, ki bodo v septembru tega leta v Cennstohovi, kjer kraljuje Mati božja, kraljica Poljske.

Danes popoldne se je odpeljala v domovino poljska delegacija, ki je prisostvovala prireditvam mednarodnega mladinskega tabora. Številno občinstvo se je zbralo na peronu. Med prisotnimi smo opazili zastopnike Jugoslovansko-poljske lige, zastopnike Zveze fantovskih odsekov (g. prof. Milan Dobovšek in g. Peršuh), številne odličnike in mnogo prijateljev poljskega naroda. Slovo je bilo prav priščno.

V poljski delegaciji, ki jo je vodil monsignor Bilko, so bile prav vidne osebnosti poljskega katoliškega javnega in društvenega življenja. Tako naj omenimo gđe. Janino Sobkowiakowsko, predsednico Katoliške zveze ženske mladine, (ta zveza ima 200.000 članic), Felicijo Zurdvsko, urednico »Mlade Poljakinje«, Nado Jankevičewo in itd. Po toplih pozdravih in po slovesu, ki je bilo prav za prav z obeh strani bolj vabilo in nadeja na skorajšnje svidenje, je poljska delegacija odpotovala.

Belgrajski listi o taboru mladine v Ljubljani

Vsi veliki belgrajski listi so ves čas mednarodnih slovesnosti v Ljubljani obirno in objektivno poročali ter svojo javnost seznanjali s slovesnostmi, ki so se godile v Ljubljani pod najvišjim pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Petra II. Najboljše pa so v besedi in sliki poročali o zadnjem dnevu tabora dne 29. junija.

»Samoupravac«, ki je glavno politično glasilo JRZ, v številki od 30. junija prinaša tri kolone dolgo poročilo o slovesnostih dne 28. junija. V poročilu prinaša tudi sliko s poskuse vaje mladcev na Stadionu, ki je bila dne 28. junija popoldne. Z vsake in najmanjše prireditve tega dne prinaša stvarno poročilo.

»Pravda« je v svoji izdaji od 30. junija prinesla več kot tri kolone dolgo poročilo o slovesnostih, ki so se godile v Ljubljani dne 29. junija. V uvodu navaja, da se v Ljubljani že več dni vrše velike mednarodne slovesnosti, ki jih je organizirala Zveza fantovskih odsekov v Ljubljani in katerim je častni pokrovitelj kralj Peter II., v častnem odboru pa ministrski predsednik dr. Stojadinović, ministar dr. Korošec in drugi, katere vse po imenih navaja. Nato opisuje, kako je za zadnji dan slovesnosti bila vsa Ljubljana slovesno okrašena, kako je Ljubljana sprejela češkoslovaške in francoske goste, kako je sprejela Poljake itd. Zelo obširno pa popisuje sprejem kneza namestnika Pavla in kneginje Olge, ki sta prišla na mednarodni mladinski tabor. Slikovito opisuje veličastno defile na Miklošičevi cesti, slovesnosti na Stadionu in popoldansko prireditev. Ko govori o podelitvi nagrad, se izrecno dostavlja: »Kajpada je treba dodati, da je med Francozi bil tudi znani francoski olimpijski zmagovalac Herold, ki je mnogo pripomogel, da je zmagala pri ljubljanskih tekmah Francija. Drugo mesto pa je zavela Jugoslavija.«

»Politikac« z dne 30. junija takoj na četrte strani prinaša sliko kneza namestnika Pavla in kneginje Olge, ko s tribune na Miklošičevi cesti gledata mimohod mladinskih vrst. V notranjosti lista pa je skoraj polnstrana stran tega lista posvečena ljubljanski slovesnosti. Poleg dveh slik: pogled na tribuno in častne goste, prinaša tudi sliko fantovskih vrst, ki nese zastave. V poročilu navaja, da je 29. junija privlelo v Ljubljano na desetisoče ljudi z vseh strani, popisuje sprejem gostov, pozdrav kneza namestnika in kneginje Olge na postaji ter sprejem ministrskega predsednika dr. Stojadinovića, nakar do vseh podrobnosti popisuje veličastni mimohod na Miklošičevi cesti.

»Vreme« od 30. junija takoj na prvi strani pod naslovom »Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle, Nj. kr. Vis. kneginja Olga, predsednik vlade in ministri na mednarodnem zboru fantovskih odsekov v Ljubljani« prinaša dve sliki: Na gorenji sliki dekleta dekliških krožkov v svojih krojih pozdravljajo kneza namestnika in kneginjo Olgo

na ljubljanski postaji, na srednji sliki pa fante v krojih na postaji sprejemajo ministrskega predsednika dr. Stojadinovića. — Tretja stran tega lista, ki izhaja v velikem formatu, pa je vsa posvečena ljubljanskemu taboru. Glavni naslov se glasi: »Defile fantovskih organizacij v Ljubljani pred Nj. kr. Vis. knezom namestnikom je trajal dve uri. Nato pa so bile izvedene mednarodne tekme.« Pod tem naslovom prinaša 4 velike in krasne slike z ljubljanskih slovesnosti. Zgoraj kneginja Olga s kito cvetja v rokah, kar ji je izročila gđe. Pogačnikova na postaji. Zraven prinaša krasno sliko češkoslovaških narodnih noš, ki so se udeležile mimohoda. Na desni je slika velike čete fantov v krojih, ki defilirajo mimo tribune. Spodaj čez vseh 7 kolon tega lista pa je slika, kako konjenica defilira mimo tribune, na kateri so vidni vsi visoki udeleženci. Pod to lepo in res posrečeno fotografsko reportažo pa je obširno in sila simpatično poročilo o prireditvah 29. junija.

Hudi boji na valencijskem bojišču

Salamanca, 30. junija. Najhujši boji se razvijajo zadnje dni na terujski fronti, kamor je poslal vrhovni poveljnik rdeče vojske, general Miaja, največ čet, da ustavi napredovanje narodne armade pod generalom Varelo na obeh straneh ceste, ki vodi iz Teruela v Sagunto. Tukaj je namreč general Varela pred dnevi zavzel močno grško pozicijo Muelo, katero bi bilo treba Francovim vojakom oteti, ker jim je sicer pot do Sagunta odprta. General Miaja je pustil izkavariti z zopetno osvojitve Muele, 5000 svojih vojakov, drugim jih je narodna armada ujela v teh bitkah deslej 2500. Po treh dneh ljutih borb so rdeči sedaj nehali napadati Muelo in so se umaknili nazaj. Francova vojska se pripravila, da zavzame mesto Sarrión, južno od Muele, ki je popolnoma opustošeno Francovim topovom. Ko bo kastiljska vojska zavzela Sarrión, je njena pot do Sagunta zelo skrajšana.

Na ostalih frontah se niso izvršile nobene pomembne spremembe, razen na fronti Castellona, kjer Francove čete počasi napredujejo preko reke Mieres takisto v smeri proti Saguntu in so dosepele do mesta Artana, v katero so čete generala Valia vkorakale v sredo zvečer. Artana leži 10 km južno od reke Mieres. Rdeči so se po hudem odporu morali umakniti nazaj v smeri proti Saguntu.

Kakor znano, so Francova letala, ki so priletela iz Malore, ki je glavno oporišče Francovih letalskih sil, v ponedeljek bombardirala pristanišče Valencio in potopila angleško trgovsko ladjo »Arlon«. Ista letala so bombardirala tudi pristanišče Alicante, kjer so potopila angleško tovorno ladjo »Farnham«. To dejstvo je hudo razburilo angleško javnost, kar je opozicija v parlamentu izrabila za hud napad na Chamberlaina. Chamberlain je na vprašanja raznih poslancev opozicije kratko odgovoril, da na noben način zaradi torpediranja angleških trgovskih ladij v rdečih pristanišnih ne misli izzvati oboroženega konflikta. Vendar pa je Chamberlain naročil angleškemu poslaniku v Rimu lordu Perthu, naj razloži ministru Ciano stališče angleške vlade, ki je primorana ozirati se na javno mnenje, ki se zaradi napadov na angleške ladje hudo razburja. Rimski listi poročajo, da se je ta pogovor res vršil, da pa Italija slej ko prej odločno odklanja vmešavanje v način borbe generala Franca zoper ladje, ki vozijo sovražniku vojni kontraband. Stališče Italije je to, naj se generalu Francu prizna čimprej pravica vojskovanje se stranke, da bo mogel dovoz vojnega blaga sovražniku sploh preprečiti po popolni in efektivni blokadi španske rdeče obale. Je pa Italija vplivala na generala Franca, naj se kolikor mogoče le ogiba napadov na ladje, ki imajo angleško zastavo.

General Franco je nato sporočil angleški vladi predlog, naj se luka Alicante določi kot nevtralna luka, v katero smejo angleške trgovske ladje dovažati blago, ki pa ne sme služiti v vojne namene.

Salamanca, 30. junija. AA. (DNB) Poročilo glavnega poveljstva nacionalističnih čet pravi:

Na terujski fronti je bil odlet sovražni napad v odseku Valbona la Muel. Sovražnik je napadel s številnimi tanki. Naši topovi so uničili 5 tankov. V odseku Ribesalbes prodirajo naše čete naprej v smeri proti Cordalu. Na estremadurski fronti je bil odlet protinapad sovražnika v odseku Peraleria. Sovražne izgube so velike. Nacionalistična letala so bombardirala večerj zelo uspešno letališče Radia pri Alicantu. Prav tako so bombardirala naša letala tudi letališče Prat del Ubregat pri Barceloni.

Burgos, 30. junija. AA. Nacionalistične čete so prešle vas Fansato in napredovale od tam še za 5 km. Na tem odseku so republikanci popolnoma razbiti.

Počasni razgovori za konec vojne v Španiji

London, 30. junija. b. Na intervencijo britanske vlade pri Mussoliniju, naj posreduje pri generalu Francu, da bi nacionalistični piloti prenehali bombardirati britanske ladje v španskih

Vzorno rediteljstvo

Malo od stotisočglavega ljudstva, ki se je udeležilo mladinskega tabora, ve, da se je ves spored in vso premikanja ogromnih množic izvajalo v tako občudovanje vrednem redu, ker so v tistem ozadju tabora stali reditelji — tisoč po številu, ki so razpeli svojo mrežo po vsem mestu in pazili, da se vse potekalo v naprej določenem redu. Tisoč fantov, ki so s prej tedne in tedne vadili za to odgovornosti polno in čestokrat nevhvalno službo, tisoč fantov, ki so davno pred kongresom imeli svoje rediteljske tečaje, da so »dobili v roko ves tabor« in postali kos težavi, ki obstoja v obvladavanju stotisočere ljudske množice. Prepričani smo, da so vsi udeleženci mladinskega tabora tisti, brezirni armadi fantov — reditelji od srca hvaležni za vzoren red, ki so ga čisto v težkih okoliščinah vzdrževali in s tem dvignili dostojanstvo vse prireditve.

Tako je belgrajski tisk smatral za važno in zato potrebno, da je toliko pozornosti posvetil tej veličastni prireditvi, ki je brez dvoma bila tudi velikankega pomena za vso državo in njen ugled. Je namreč z narodnega in nacionalno državnega stališča ta prireditev res bila tako važna, da bi je ne mogel in ne smel prezreti nihče, ki pravi, da je nacionalni človek. Tega so se zavedali srbski listi ter so s svojim poročanjem storili le svojo državljansko dolžnost. Vendar je to treba tudi z naše strani slovenski javnosti dati na znanje, ko slovenska javnost vidi, da pri nas nekateri glasniki »jugoslovanskega nacionalizma najčistejšega kova« to veličastno prireditev ne le prezirajo, temveč tudi dejansko hočejo o njej resnico popačiti.

Belgrad, 30. junija. m. Današnji belgrajski popoldanski listi še vedno izredno obširno poročajo o slovesnostih na ljubljanskem mednarodnem mladinskem taboru. »Samoupravac« piše med drugim: »Večerašnji mladinski zlet v Ljubljani je nudil zares veličastno sliko. Poleg tisočev in tisočev udeležencev, ki so v uniformah in narodnih nošah defilirali po ljubljanskih ulicah, je bilo na trotoarjih še nepregledna množica ljudstva, tako da se lahko reče, da se je udeležilo zleta preko 100.000 ljudi. Ljubljana je ne samo zaradi vrvenja na ulicah, temveč tudi radi okrašenih hiš in trgovin nudila slovesnost izglede. »Pravda« prinaša slike iz tabora ter maglaša, kako so vse hiše v Ljubljani bile okrašene z državnimi zastavami, veliko hiš pa je bilo okrašenih tudi s preprogami. List opisuje navdušenje, s katerim so udeleženci tabora vzklikali Nj. Vel. kralju ter navzočemu Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu in kneginji Olgi, predsedniku vlade dr. Stojadinoviću, dr. Korošcu itd.

republicanskih lukah, poročajo, da je Mussolini izjavil, da je zadeva bombardiranja predvsem stvar vrhovnega poveljstva nacionalistične vojske. Navzile temu pa je Mussolini pri generalu Francu posredoval in dobil od generala Franca naslednji odgovor: 1. Francova letala britanskih ladij ne bodo napadala. 2. Francovi piloti bodo ob času bombardiranja republikanskih luk po možnosti spoštovali britansko zastavo. 3. V republikanskem področju bodo označene svobodne luke, ki bodo pristopne mednarodnim ladjam za lajalno trgovino. »Daily Herald« poroča, da je ministrski predsednik Chamberlain pripravljen sporazumeti se z generalom Francom na ta način, da general Franco prevzame nadzorstvo nad vso špansko obalo, Angleška vlada je večerj proučila vprašanje o določitvi svobodnih luk v republikanski Španiji. Končnega sklepa še ni sprejela.

Popoldne je zasedal glavni pododbor odbora za nevmešavanje. Na seji so obravnavali, kako zopet uvesti mednarodno kontrolo v vseh španskih pristaniščih.

Pariz, 30. junija. b. Mussolini hoče za vsako ceno doseči priznanje generala Franca. Francoski listi poročajo, da je Mussolini tudi pripravil umakniti 10.000 prostovoljcev, toda pod pogojem, da dobi od Anglije posojilo in da takoj stopi v veljavo angleško-italijanski pakt. Prav tako bi moral Velika Britanija priznati generala Franca.

Velike težave pa so zopet nastopile v zadevi opazovalcev, za katere trdi »L'Ordre«, da so pričeli »stavitkati«. Predsednik Roosevelt pred tremi dnevi ni hotel poslati svojega opazovalca. Nizozemski delegat je pripravljen sodelovati samo, če Amerika imenuje svojega delegata, švedski delegat noče sodelovati brez nizozemskega, norveški pa noče sodelovati samo z Anglijo, temveč tudi vztraja na tem, da pri opazovanju sodelujejo še delegati ostalih držav. Izgledi za pričetek dela preiskovalne komisije so torej zelo majhni.

Riževa polja v pokrajini Kiangsu pod vodo

Rim, 30. junija. b. O novih poplavih na Kitajskem poroča dopisnik Stampe iz Sanghaja sledeče: Poplave v ravnini pokrajine Kiangsu so zavzele ogromen obseg. Vzrok temu je, da so kitajske čete porušile velike nasipe ob reki Tañ, ki so varovali plovo v tako imenovanem velikem kanalu. Iz teh kanalov so dobivali kitajski kmetje vodo za namakanje riževih polj. Z uničenjem nasipov so Kitajci povzročili katastrofalne poplave v srednjem delu pokrajine Kiangsu, ki je najlepši del plodnih ravnin, gosto naseljenih in dobro obdelanih. Vse to je sedaj pod vodo, iz katere štrlijo le strehe hiš. Področje, ki so ga japonske čete zavzele pred nekaj meseci, je postalo prostrano jezero, ki je povsem neprehodno.

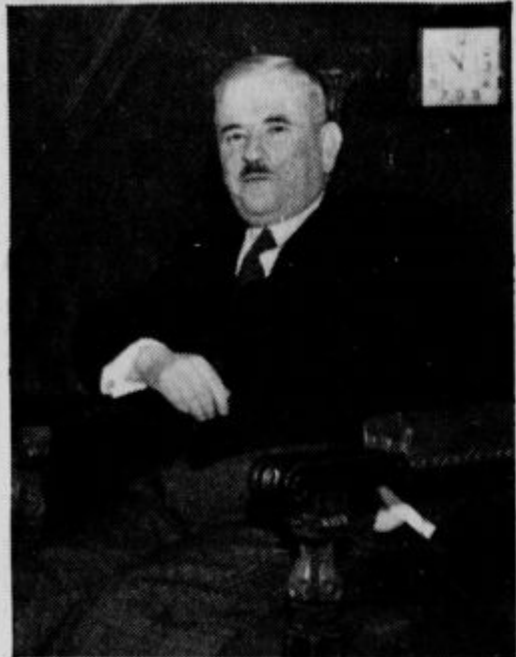
Silna neurja na Japonskem

Tokio, 30. junija. AA. (Havas) Na Japonskem divjajo že tri dni silne nevihte. Veliko rek je prestopilo svoje bregove, da so ponekod cele pokrajine pod vodo. Več kot 150 hiš je preplavila voda. Prav tako je voda pridrla v 24 mest in pri tem odnesla 11 mostov. Mnoge ceste so neuporabljive, zaradi česar je veliko število krajev popolnoma odrezanih od svoje bližine in daljne okolice. Po škodanjih poročilih se je v vodi utopilo 40 oseb. Škoda je velikanška. Pojavili so se tudi številni potresi zaradi trganja bregov gora in zaradi pregibanja zemeljske površine, kar je povzročilo silen strah prebivalstva. Zaradi trganja zemeljske površine je bilo porušeni po dotedaj znanih poročilih okrog 50 hiš.

★

Tallin, 30. junija. AA. Pat. V petek pride v Tallin skupina 9 nemških letal z vodno ladjo, nošilko letal. Dne 5. julija pride v Tallin finski general Esterman, ki bo gost generala Dabonera.

Železnica je brezhibno izvedla veliko delo

Prometni minister dr. Mehmed Spaho

Mednarodni mladinski tabor v Ljubljani je bil zgodovinski dogodek v našem narodnem življenju. Velikostje minulih mladinskih dni pa je plod stoterih in stoterih tihih delavcev, ki jih ni bilo v sprevedu, ki jih ni bilo na Stadionu, ki tega praznika morda niti niso videli, a so vseeno dali od sebe vse, da pripomožejo k njegovemu sijaju.

V tej zvezi je v prvi vrsti treba izreči javno pohvalo naši odlični železniški službi, ki je z občudovanja vredno vestnostjo in poštvenostjo uredila dovoz in odvoz velikanskih ljudskih množic iz vseh delov naše dežele. Zahvala gre v prvem redu našem prometnemu ministru dr. Mehmedu Spahu, ki je s svojo širokogrudnostjo — ki nikdar ne odreče, kadar gre za kulturne in nacionalne prireditve — dovolil izredno znižane prevozne cene za članstvo lantovskih odsekov in dekletskih krožkov tudi za udeležence ljubljanskega tabora. S tem je tisočem in tisočem mladim fantov in deklet omogočil, da so prišli na svoj mladinski praznik in tamkaj pokazali zvestobo svojim vzorom: Bogu, kralju in domovini. Naša mladina bo tako dobrohotnemu in njej tako prijateljsko razpoloženemu prometnemu ministru ohranila vso svojo iskreno hvalečnost, a tudi desetice tisočev ostalih udeležencev, ki bi bili brez voznih olajšav morali ostati doma, so mu hvaležne, da jim je pomagal, da so videli rodoljubno prireditev, kot je ne pozna zgodovina naše dežele. G. prometni minister dr. Mehmed Spaho je nadalje izdal svojim podrejenim železniškim oblastem tako natančna navodila glede organizacije prometa med tabornimi dnevi, da j naša dolžnost, da se mu posebej zahvalimo za izredno naklonenost, ki so jo organizatorji tabora kakor tudi udeleženci povsod srečali in da se je dovoz in odvoz tako ogromnih množic izvedel brezhibno in udobno. Ne samo da od nobene strani ni bilo slišati nikakršne pritožbe, marveč smo samo slišali povsod pohvalno priznanje za red, ki je vladal, in za uslužnost železniških oblast, ki so jo izkazale vsem potnikom.

Pri tej priložnosti naj bo izrečena tudi posebna zahvala ljubljanski železniški direkciji in vsemu njenemu številnemu, po svojem poštvenem delu znamenemu železniškemu osebju za veliki napor, ki so ga tako veselo darovali, da bi osrečili znamenito našo mladino ob priliki njenega velikega dne, na katerem je prometnega ministra, dr. Spaha zastopal minister brez listnice dr. Kulenovič.

Kraljica Marija za dijaške počitniške kolonije

Belgrad, 30. junija. m. Dijaška kuhinja Nj. Vel. kraljice Marije, ki deluje po vsej državi, bo v času počitnic s podporo Nj. Vel. kraljice poslala večje število dijakov iz vse države v razna letovišča. Iz Belgrada je odpotovala skupina 42 otrok na Lokrum, 18 otrok v Koviljačo, 24 pa v Brus v Srbiji.

Poštni minister po Sloveniji

Ljubljana, 30. junija. O priliki svojega obiska je minister za pošto, telegraf in telefon g. Cvrkič danes inspical tudi ljubljanske poštne ustanove. Ob šestih je obiskal poslopje poštnega ravnateljstva na Sv. Jakoba trgu in sprejel deputacije, ki so jih vodili v imenu uradništva post v Sloveniji g. Sturm, in deputacije Zdrženja nižjih poštne uslužbenecv, ki jo je vodil g. Penko. Poštne ministra so pozdravili tudi poštni direktor dr. Vagaja ter drugi višji poštni uradniki. G. minister Cvrkič si je ogledal posamezne urade na poštne ravnateljstvu, nato pa si je ogledal druge poštne urade v mestu ter se je na lastne oči prepričal v njihovi nezadostni opremljenosti, zlasti pa o pomanjkanju prostorov.

Danes popoldne je bil g. minister Cvrkič na Bledu in v drugih gorenjskih krajih ter se je podrobno zanimal za poštne zadeve v naših važnih turističnih središčih.

Pogodba med Zenico in KID

Belgrad, 30. junija. m. »Jugoslovenki Kurir« poroča, da je tovarna železa v Zenici sklenila s Kranjsko industrijsko družbo na Jesenicah pogodbo, na podlagi katere bodo Jesenice izdelale za Zenico 15.000 ton jekla v palicah.

Znižane voznine

Belgrad, 30. junija. AA. Prometni minister je odobril več popustov po 50% na vozne cene drž. železnice članom raznih društev in ustanov o priliki njihovih zborovanj, kongresov itd. Tako je odobren 50% popust članom Zdrženja učiteljev meštanskih šol kr. Jugoslavije, ki se bodo udeležili kongresa tega združenja dne 3., 4. in 5. junija t. l. v Sarajevu. Dalje članom vseh pevskih društev iz vse kraljevine, ki se bodo udeležili proslave 50letnice novosadskega pevskega društva. Nadalje udeležencem proslave 20letnice osvobodjenja Maribora. Prav ista ugodnost je odobrena za udeležence in udeleženke tabora katoliške akcije na Brezjah.

Carinska olajšava za dvolastnike

Belgrad, 30. junija. m. Finančni minister je podpisal sklep, da se oproste dvolastniki na naši meji proci Nemčiji in Madžarski plačevanja carine in drugih obmejnih davščin pri uvozu pridelkov s svojih zemljišč v našo državo. Ta sklep pomeni znatno olajšanje za naše dvolastnike.

Važna uredba za ustanove socialnega zavarovanja

Belgrad, 30. jun. Finančni minister je predpisal uredbu o ustanovitvi poslovnih rezerv in rezervnih fondov pri zavarovalnih podjetjih, ustanovah socialnega zavarovanja, denarnih zavodih in združenjih organizacijah, kakor tudi o delnem vlaganju teh rezerv in rezervnih fondov za državne vrednostne papirje. Besedilo uredbi priobčimo jutri.

Slovenci iz Amerike o obisku ljubljanskega župana

Belgrad, 30. junija. m. Kako so ameriški Slovenci znali ceniti pot ljubljanskega župana g. dr. Adlešića po ameriških slovenskih naselbinah, nam svedoči pismo, ki ga je pisal g. Anton Šubelj iz New Yorka notranjemu ministru g. dr. Korošcu. Pismo se glasi: »Stejem si v prijetno dolžnost, da se v imenu new-yorskih Slovencev kakor tudi v svojem imenu najvidnejše zahvalim Vam in domovini, da nam je poslala za otvoritev jugoslovanskega vrta v Clevelandu tako sijajna človeka, kot sta g. dr. Juro Adlešić in njegova gospa soproga. Domovina ni mogla boljših izbrati. Vsi ameriški Slovenci so uživali in vsrkavali v glušo njegove krasne govore o dragi domovini, o

kateri so slišali osebno po radiu ali čitali v tiskanih časopisih. Država Jugoslavija je s tem, da je poslala semkaj moža, kot je g. dr. Adlešić, gotovo mnogo pridobila tudi v praktičnem pomenu glede turizma, kajti mnogo več naših rojakov bo obiskalo domovino, ker nas je znal g. dr. Adlešić tako navdušiti zanj. Neumorno je potoval iz naselbine v naselbino in s tem vršil velikodušno misijo. To ni bil počitniški izlet, ampak naporno delo, za katero smo mu ameriški Slovenci iz srca hvaležni. Tudi njegova soproga ga. Vera Adlešićeva je s sijajnimi govori navdušila posebno slovenske ameriške žene in dekleta. Gospod minister, sprejmite našo najiskrenejšo zahvalo.«

Osebnosti

Belgrad, 30. junija. AA. Z odlokom ministra gozdov in rudnikov sta premeščena za gozdne pristava 8. skupine in vršila dolžnosti šefa gozdne uprave v Ogulinu inž. Rihard Reinhold, dosedaj v Perušiču, za pripravnika 8. skupine in vršila dolžnosti šefa gozdne uprave v Perušiču inž. Franc Petek, dosedaj v Korenici. — Za pravnikiškega uradnika in vršila dolžnosti šefa gozdne uprave v Korenici je postavljen inž. Nikola Prhljatič.

Belgrad, 30. junija. m. Napredoval je v 8. skup. katastrofi geometer Dvorak Rade pri katastrofi upravi v Ljutomeru.

Belgrad, 30. junija. AA. Danes dopoldne je odpotoval v Sarajevo prometni minister dr. Mehmed Spaho, ki se bo tam zadržal dalje časa.

Razbojnik Pintarič prijet Tolovaj je ves zakrknjen

Maribor, 30. junija.

Popoldne se je po Mariboru raznesla vest, da se je orožnikom posrečilo izslediti enega najnevarnejših razbojnikov, ki so zadnja leta ogrožali varnost mariborske okolice. Prijeli so slovitega rokovanjaka Melhiora Pintariča, ki je v družbi Jožeta Kodra izvršil zverinski roparski umor v Kalšah, kjer je ubil posestnika Ačka, potem pa še izvršil celo vrsto drugih razbojništev na Dravskem polju.

Včeraj sta prišla v bližino Ptujске gore do vinotoka posestnika Rodoška. Oba sta bila žejna, pa sta se zatekla pod gostoljubno streho. Tam sta našla nekaj gospodov s Ptujске gore, med njimi so bili tudi financarji, ki so pili. Pintarič in Koder sta vstopila samozavestno in pogumno v krog pivcev ter naročila vina. Koder se je sicer zunaj pred vinotočem nekaj časa obotavljal, ker se je bal financarjev, Pintarič pa ga je pomiril. Pila sta vino ter povabila k mizi še gospodarja Rodoška in financarje. Posestnik Rodošek je res prišel k mizi, financarji pa so ostali pri svojem vinu. Kmalu je vino zlezlo obema razbojnikoma v glavo ter prišla prepevati, pomagati pa je prišel še Rodošek in tako so bili vsi precej veseli. Ob 8. je za vinotoč policijska ura, razbojnika pa sta zahtevala še vina in ga tudi dobila. Petje je odmevalo še naprej iz zidanice in privabilo tudi fante iz sosešine. Koder se je začel hvaliti, da je atlet in prijel najtežjega fanta in ga z rokami dvignil od tal. Pintarič pa se je hotel še bolj postaviti in je istega fanta prijel z zobmi in ga nosil okrog. Enemu izmed gostov pa se je le stvar čudna zdela in oba neznanca sta mu bila močno sumljiva. Zaradi tega je skrivaj odšel po orožnike na Ptujsko goro. Na Ptujski gori pa je našel enega samega orožnika, ker so bili vsi drugi na delu ter iskali razbojnika. Ta orožnik je dobil pomoč od financarjev, pridružili pa so se mu tudi nekateri domačini.

Vsa družba se je potem podala proti viničarji ter tiho obkrožila zidnico. Potem so vsi naglo planili na oba tujece, in sicer so se vrgli vsi najprej na Pintariča, ker so že prej videli, da je ta mnogo močnejši od njegovega tovariša. Eden napadalcev je udaril Pintariča z vso močjo po glavi, da ga je omamil, ostali pa so ga podrli na tla ter ga zvezali. Koder je uporabil nastalo zmedo ter se sprehajal izmed njimi in ga zignil v temo.

Pintariča so odpeljali v klenjenega na orožniško postajo ter od tam telefonično vprašali orožništvo v mariborskem okraju, če jim je znan tujec, ki so ga točno opisali. Mariborski orožniki so takoj pojasnili, da so napravili nehoti redek plen in so prijeli dolgo iskanega, nevarnega razbojnika Pintariča.

Razbojnika so obdržali na Ptujski gori čez noč,

Vesti iz Avstrije

Nezadovoljnost v Avstriji uradno zanikujejo

Berlin, 30. junija. TG. Zadnje čase je inozemsko časopisje razširjalo vesti, da raste na Dunaju in sploh v vsej Avstriji nezadovoljnost zaradi tega, ker da so vsa vodilna mesta prevzeli Nemci iz stare Nemčije in se zaradi drugih stvari. Nemški uradni tiskovni urad je k tem vestem zavzel stališče s posebno izjavo, ki jo je razposlal časopisju. Izjava pravi: »Poglaviti vzrok za nezadovoljnost v Avstriji naj bi bilo dejstvo, da zavzemajo vsa vodilna mesta Nemci iz Nemčije, medtem ko Avstrijci, čeprav stare narodne socialiste, zastopajo. Ta vzrok za nezadovoljnost ne more obstojati iz sledečih razlogov: Med vsemi Gauleiterji in njihovimi namestniki v Avstriji se nahaja samo en Nemec iz stare Nemčije. Vsi ostali so Avstrijci. Izključno Avstrijci so okrajni glavarji in so dobili le za krajšo dobo, ki bo verjetno nehala koncem avgusta, pomočnike in svetovce iz stare Nemčije, da jih uvedejo v posle. Isto velja za okrajne voditelje stranke same. Voditelji SA oddelkov so 95% Avstrijci, voditelji »Hitlerjeve mladine« pa 98%. Isto velja za tajno policijo SS. Prav tako niso resnične vesti o »prekinitvi čet v smeri proti Avstriji, ker so vse čete iz stare Nemčije do mala zapustile avstrijsko ozemlje.« Uradno poročilo ne navaja nobenih drugih vzrokov za nezadovoljnost.

Manj praznikov v Avstriji

Dunaj, 30. junija. TG. Vrhovni državni komisar za Avstrijo Burekel, ki je po rodu iz Po-saarja, je izdal naslednjo uredbu, ki jo objavljajo dunajski listi: »V pogledu praznovanja praznikov se bo treba v interesu državnega gospodarstva in vseh delavcev samih prilagoditi razmeram v stari Nemčiji. Zaradi tega bodo v avstrijski deželi morali odpasti nekateri dose-danji prazniki, med njimi tudi praznik sv. Petra in Pavla. V soglasju z državnim namestnikom (Seys-Inquartom) odredim torej, da bo-mo dne 29. junija prav tako kakor navaden delovni dan delali po vseh podjetjih, vseh uradih in vseh javnih uradah, in sicer proti pla-tilu, ki pripada navadnemu delovnemu dnevnu.«

Vsi judje morajo iz služb

Državni komisar Burekel je objavil tudi naredbo, da se naj izvedejo predpisi državnih oblasti glede namestitve Judov v javnih in zasebnih službah. Nameščenci judovske krvi morajo biti odpušteni tudi v obratih, ki so last Judov. Judje smejo biti zaposleni samo v izrednih primerih in z izrecnim dovoljenjem oblasti. Nemški delovni minister dr. Ley je od svoje strani izdal ukaz organizaciji »Delovne fronte«, da morajo pri svojih delodajalcih zahtevati odpust vseh judovskih nameščenecv do 1. avgusta. Od teh uredb bo samo na Dunaju prizadetih okrog 10.000 judovskih nameščenecv.

Nemška država prevzela več velikih tovarn v Avstriji

Dunaj, 30. junija. TG. Na merodajnem mestu potrjujejo, da bo več avstrijskih železarskih tovarn prišlo pod velike nemške državne železarnice, ki nosijo ime »Hermann Göring« tovarne. Tako je nemška država prevzela tovarne »Steyr-Daimler-Puch«, tovarne za vagonje v Simmeringu, tovarne Steyerjevih jeklarn v Judenburgu in Paukerjeve tovarne na Dunaju. (Steyr-Daimler Puch tovarne so pomembne v avtomobilski industriji in zaposlujejo zdaj 10.000 delavcev. Steyerjeve jeklarne v Judenburgu za-

poslujejo 2000 delavcev. Tovarne v Simmeringu, ki so največje tovarne za vagonje v Avstriji, imajo 5000 zaposlenih delavcev. Paukerjeve tovarne pa okroglo 1000 delavcev.) Nemške drž. jeklarne »Hermann Göring« so torej dobile v nekdanji Avstriji monopolno moč v industriji za obdelovanje železa.

Schuschnigg pride pred sodišče

Dunaj, 30. junija. AA. (Reuter) Komisar za Avstrijo Josef Burekel je izjavil, da bodo bivšega kanclerja Schuschnigga postavili pred sodišče zaradi smrtnih obsodb nad 13 nacionalnimi socialisti o priliki upora leta 1934. Sodišče ga bo sodilo tudi zaradi 30 smrtnih obsodb nad nacionalnimi socialisti, ki so jih takrat izrekla avstrijska sodišča, a jim je sledila pomilostitev v zaporno kazen.

Pojasnilo

Dne 21. junija je prinesel »Slovenec« po telefonskem sporočilu vest, da je bil na zverinski način ubit v Nasovčah pri Komendi Jože Vidali iz Mengša. Storiči tega zločina so že v rokah pravice in v kamniških sodnih zapisih čakajo sodbe. Po-zneje je kmalu bilo pojasnjeno, da niso bili vzrok žalostnega dogodka kak politični nagibi in tudi ne spor zaradi dekleta, kakor je po prvem vtisu javil »slovenec« informator. Pokojni se ni prepiral zaradi deklet ali zaradi politike, v procesih »Korošev« proslavce je pač nastopal kot obremenilna priča proti obtožencem, ne pa kot glavna obremenilna priča.

Dr. Stojadinović spel v Belgradu

Belgrad, 30. junija. m. Predsednik vlade in znanji minister dr. Stojadinović se je davi vrnil v Belgrad. Prometni minister dr. Spaho pa je odpotoval v Sarajevo.

Trgovinska pogajanja s Poljsko so se pričela

Belgrad, 30. junija. m. Jutri se prične v Belgradu trgovinska pogajanja s Poljsko. Poljsko delegacijo, ki prispe jutri zjutraj v Belgrad, vodi Tadeusz Lubačevski, šef gospodarskega oddelka ministarstva za denarne zadeve. Namen belgrajskih pogajanja je sklepanje o razširitvi poljsko-jugoslovanske zunanje trgovine v okviru sedanje trgovinske pogodbe in sedanega sporazuma o klijingu.

Medveda so ustrelili na Menini planini

Na praznik sv. Petra in Pavla je Grčar Ceno imel na Menini planini, kjer je lovil večja družba, izredno srečo, da je zagledal medveda in ga v razdalji 80 korakov tudi ustrelil. Medved je že dalje časa lomastil po tem kraju in napravil nekaj škode. Nagrada, ki jo je kmetijski odbor v znesku 1000 din razpisal za njegovo kožo, pripada sedaj srečnemu lovcu Grčarju.

Turnir v Wimbledonu

Wimbledon, 30. junija. TG. V semifinalu sta igrala Američana Bon Budge in Gene Mako proti Hughesu in Fhd. Wildeju (Velika Britanija) s 6 : 2, 6 : 4, 10 : 8.

Jugoslovana Kukuljevič in Pallada pa sta igrala proti Angležema Sturgeonu in Tuckettu s 6 : 3, 10 : 8, 6 : 4.

Francija povečuje kolonialno vojsko

Pariz, 30. junija b. Najnovejši zakonski odlok do-loča organizacijo še enega armadnega zbora, razen tega pa ureja tudi vojne razmere v francoskih kolo-nijah. Kolonialna vojska bo znatno okrepljena z novo rekrutacijo domačinov, storjeni pa so bili ukrepi, da se domačini vključijo v sestav kolonialnega kadra, kjer so bili doslej izključno Francozi.

Drobne vesti

Belgrad, 30. junija. m. Davi sta dospela na belgrajsko letališče generalni direktor letalske proge Air France Louis Alegre in direktor preokceanskega prometa Jean Schneider. Obe vo-deči osebnosti teh velikih francoskih letalskih družb sta napravila kontrolni let po vseh pro-gah, na katerih obnavljata promet omenjeni družbi. Iz New Yorka sta priletela čez London, Saigon, Bagdad v Belgrad. Iz Belgrada sta dan-es odpotovala v Budimpešto.

Jeruzalem, 30. junija. AA. (Havas.) V neki vasi blizu Jeruzalema je neki Arabec ustrelil očeta in še njegovo hčerko. Po zločinu je pobegnil in se spet prikazal ob česu pogreba ter atreljal na pogrebe. Pri tej priliki je ubil še mater in sina pokojnega družinskega očeta.

Varšava, 30. jun. AA. Pat. Predsednik poljske republike Moscicki je podpisal svoj prištenek za imenovanje letonskega finančnega ministra -Ekisa za poslanika v Varšavi.

London, 30. junija. AA. (DNB.) Po vesteh iz Alahabada (v Indiji) razsaja tam kolera že 11. teden. Dosedaj je umrlo 30.000 ljudi. Poluradno izjavljajo, da je bilo brezuspešno vse, kar so oblasti storile za pobijanje te epidemije.

London, 30. junija. AA. (DNB.) Na indijski severozapadni meji je včeraj prišlo do krvave bitke med afganskimi rednimi četami in domačini. V bitki je padlo nad 100 uglednih borcev plemena Suleman.

London, 30. junija. AA. (DNB.) Angleška od-prava, ki je hotela priti na Mount Everest, je za letos opustila svoj načrt. »Daily Telegraph«, ki je prejel to vest, poroča, da so letos okoliščine pre-več neugodne.

Jeruzalem, 30. junija. AA. (DNB.) Včeraj je bila v Tel Avivu prvič objavljena prepoved pre-bivalstvu, da ne sme odhajati iz hiš. Čez dan so se namreč razvile večje demonstracije in je policija z gumijevkami ranila 12 oseb.

Belgrad, 30. junija. AA. Nj. Vel. bolgarska kraljica Joana je snoči s prestolonaslednikom in princezo Marijo v strogem incognito s simplomom potovala skozi Belgrad v Italijo.

Zemunska vrem. napoved: Nastopila bo delna ohladitev v vsej državi. Pooblačilo se bo. Možne so krajevne nevihte in nalivi.

Zagrebska vremenska napoved: Nekoliko hladnejše, prehodno oblačno.

Položnice

prilagamo današnji številki »Slovenec« za vse p. n. naročnike, ki prejema list po pošti na svoj naslov. Oni p. n. naročniki, ki jim je konec junija potekla naročnina, naj se položnice takoj poslužijo za nadaljnjo obnovo naročnine in poravnajo morebitnih zastankov.

P. n. naročniki, ki imajo naročnino že poravnano, naj shranijo položnico za poznejšo dobo ali jo oddajo novemu naročniku.

Vljudno prosimo vse naše cenj. naročnike, da se položnice čimprej poslužijo, da ne bo ovir pri dostavljanju lista, ter da si z rednim plačilom zagotovijo pravico do »Slovenčeve« smrtno-nezgodne podpore in da se morejo udeležiti velikega nagradnega žrebanja 15. julija. — Številka čekovnega računa za »Slovenec« je 10.630.

Cene dnevnika „Slovenec“

tuzemstvo: mesečno din 25.—
letno din 300.—
inozemstvo: mesečno din 40.—
letno din 480.—

S »Slovenčev« položnico poravnajo naročnino tudi p. n. naročniki »Ponedeljskega Slovenca«, vendar pa je zato potrebno, da na vrhu položnice to posebej označijo.

Koledar

Petek, 1. julija: Presveta Rešnja kri. Teobald. Ta mesec je dan dolg od 15 ur 43 minut do 14 ur 53 minut ter se skrajša za 50 minut.
Sobota, 2. julija: Obisk Marije Device. Martinijan, mucence.

Novi grobovi

✚ V Podnartu je mirno v Gospodu zaspala gospa Pavla Božič roj. Pirc, soproga šefa postaje. Pogreb bo v soboto ob pol 5 popoldne. Naj ji sveti večna luč! Zaujočim naše iskreno sožalje!
✚ V Ljubljani je v 74. letu starosti umrla gospa Ivana Korčan. Pokopali jo bodo v soboto ob 4 popoldne. Naj v miru počiva! Zaujočje naj tolaži Bog!

Otvoritev novega hotela

»Sestre Logar« v Logarjevi dolini

bo v nedeljo, dne 3. julija 1938
v zvezi z blagoslovitvijo. — Vsi vljudno vabljeni!
Sestre Logar.

— Pogreb pokojnega kateheta g. Franca Kogejca v St. Vidu nad Ljubljano je bil prav veličasten. Udeležilo se ga je izredno veliko ljudi, med njimi je bilo posebno veliko bojnikov. Natančneje o pogrebu homo se poročali.
— Na številna vprašanja glede višarskega romanja sporočamo, da bo samo eno romanje in to 6. in 7. avgusta. Prijave sprejema potovalni odsek Prosvetne zveze do 15. julija. Obenem s prijavo in podatki je treba poslati 2 slike v velikosti 4 krat 6 cm. Stroški znašajo 80 din.

— Huda avtomobilska nesreča. Andrej Tavčar, mesar in gostilničar v Zgornjem Logatu, se je peljal s štirinastim tovornim avtomobilom na Sušak kupit vino in cement. Med poljo se mu je pridružil tudi njegov prijatelj trgovec Čop iz vasi Tršee nad Cabrom. Ko so na Sušaku naložili cement in nekaj sodov vina, so se odpeljali nazaj proti domu. V Cabru sta prisleda še dva potnika, in sicer v kabino k šoferju Podgorščaku, medtem ko sta Tavčar in Čop zaradi vročine sedela zadaj na cementu. Ko so peljali pri vasi Kleščah čez šibki most, se je ta udrl in posledice so bile strašne: Čop in Tavčar sta bila pri priči mrtva, šofer Podgoršek je nevarno ranjen, ostalima potnikoma pa se ni nič zgodilo. Bliznji ljudje so takoj prihiteli na pomoč. Oba smrtno ponesrečena so prepeljali na njuna domova.

— Završni izpiti na Drž. trgovski akademiji v Ljubljani so bili od 3. do 23. junija 1938 pod predsedstvom ministrskega odposlanca g. Davida Koreniča, načelnika ministrstva trgovine in industrije v pok. Izpit so napravili: Adamič Ana, Bahovec Milena, Bognola Vilma, Breskvar Hilda, Bydlo Sonja, Demšar Vanda, Djinovski Radmila, Debeic Edvin, Dular Marija, Ferlan Bogomila, Florian Olga, Glavnik Pavla (z odliko) Gruber Stefan, Gržinič Davorin, Guček Franc, Hladnik Vera, Jakše Ladislava, Jamar Miroslov (z odliko), Jesih Vida, Kapun Marta, Keršnik Božidar, Kozina Divna, Koželj Elizabeta, Krajač Nikolaj, Kunc Elza, Lah Marija, Lapajne Franc, Lavren-

Na splošno želijo se danes ob 16. 19.15 in 21.15 uri **Staniš in oirfo Kot**

KINO MATICA

Neustrašna viteza

smeha, humora in
divjega zapada

Poletne znižane cene!

Ljubljana

v petek, dne 1. julija 1938

Sestanki

Jegličevci! V torek, dne 5. julija t. l. na praznik sv. Cirila in Metoda bo v zavodih redni letni sestanek. Ob 9 bo sv. maša za pokojne tovarise in ustanovitelja, nato redni dvoletni občni zbor društva »Jeglič«. Ob 11 bo imela svoj redni letni občni zbor tudi zadruga »Jeglič«. Po končanih zborovanjih bo v zavodu skupno kosilo. — Klubi naj pošljejo po zastopnikih poročila o svojem delovanju za društveni občni zbor.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Sušnik, Marijin trg 5; mr. Kuralt, Gosposvetska c. 4 in mr. Bohinec ded., Rimska c. 31.

Poizvedovanja

Modra papirja je ušla. Najditelja prosimo, da jo vrne proti nagradi v Tavčarjevi ulici 4-II, desno, Gerzinič.

Našla se je v stolnici 29. junija ženska usnjata torbica z manjšo vsoto denarja, uro in drobničarji. Dobi se Cerkvena ulica 21, II. nadstropje, vrata 37.

Starinska broška se je izgubila v torek zvečer na poti od Uniona do kolodvoru in od tu do dramskega gledališča. Pošten najditelj naj jo odda v upravi »Slovenca«.

Advokat

Kornhauser Drago

je otvoril svojo pisarno

v Ljubljani, Tavčarjeva 3 Tel. 32-77

I Slovesno pontifikalno obletnico za rajnega nadškofa dr. Antona Bonaventura Jegliča bo opravil v ljubljanski stolni cerkvi prevzvišeni gospod dr. Gregorij Rožman v soboto, 2. julija, ob osmih. Duhovniki in verniki povabljeni.

Ameriške Slovenke se pripeljejo danes, v petek 1. julija, z jutranjim brzovlakom ob 8.50 v Ljubljano. Sprejem bo na glavnem kolodvoru. Slov. kršč. žen. zveza.

I Wilsonova črta in druge variante, o katerih je razpravljala mirovna konferenca v Parizu, ko se je odločila usoda našega naroda, se kaj lepo vidi na zemljevidu, ki ga je razstavila Prosvetna zveza na svoji jubilejni razstavi v Serafinskem domu v frančiškanski ulici. Razstava je odprta vsak dan od 8 zjutraj do 7 zvečer.

I Društva in privatniki, ki se zanimajo za njunovo iznajdbo malega 16 mm zvočnega filma, se vabijo k javni produkciji, ki jo bo imela tvrdka Agla na galeriji frančiškanske dvorane v petek in soboto ob 5.

I Oficirji ljubljanske garnizije pridedijo v soboto, dne 2. julija ob 22 na vrtu Kazine, Kongresni trg I družabni večer v čast odhoda divizijskega generala g. Tonča Lazarja. Pozivajo se gg. rezervni oficirji in prijatelji, da se udeležijo družabnega večera. — Uprava.

I Krasne slike mednarodnega mladiskega tabora v Ljubljani so napredaj pri tvrdki M. Tičar v Šelenburgovi ul. 1 in na Sv. Petra c. 26.

I Sedeževa družina sporoča svojim članom, da bo maša zadušnica za pokojnega g. župnika msgr. Jospa Abramca v nedeljo, dne 3. VII. 1938 ob 7 zjutraj v frančiškanski cerkvi pred glavnim oltarjem. Pridite, da pomolimo za dušo našega Trentarja.

— Pri lenivosti črev in slabem želodcu z nerazpoloženjem za jed vsled zapeke, naj se rabi že davno znana in učinkovita naravna »Franz-Josefova« grenka voda. Zelo pogosto se potrjuje, da je »Franz-Josefova« grenka voda prav posebno koristno domače sredstvo, kadar gre za to, da se zjutraj očisti prebavni kanal s salinskim sredstvom za odprtje.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

I Maturantom drž. moškega učiteljskega v Ljubljani iz leta 1928. Ker je nastal glede naše desetletnice nesporazum, obveščam vse tovarise, da svoj predlog umikam. Vabim vse, da pridejo v soboto, 9. julija, ob 10 k Slamič. O tem obvestite tudi ostale tovarise. — Vrtačnik Lado.

I Sadržarska podružnica Šiška vabi na članski sestanek, ki bo v nedeljo 3. t. m. ob 9 dopoldne na vrtu predsednika podružnice g. R. Začka, Podjunska 28, kjer nam bo razkazal potrebna poletna dela na sadnem vrtu.

I Dne 3. julija t. l. priredi Društvo obrtnikov Vič-Ljubljana veliko vrtno veselico v gostilni g. Pavliča na Tržaški cesti. Sodelovala bo vojaška godba. Vabimo vse obrtnike, obrtnice ter prijatelje, da se udeležijo te prireditve.

I Salez. Mladinski dom na Kodeljevem v Ljubljani sporoča vsem članom prosvete in fantovskega krožka, da bo izlet v Postojnsko jamo zaradi nepredvidenih zaprek 10. julija in ne 3. julija, kakor je bilo določeno. Zato je čas za prijavitev do nedelje 8. julija.

I Stanovanjski odsek za mladinski tabor posluje od danes naprej v prostorih Prosvetne zveze, Miklošičeva cesta 7, I. nadstropje.

I Licitacija slame. Stanovanjski odsek za mladinski tabor proda slamo. Ustna licitacija se vrši v ponedeljek 4. julija 1938 ob 4 popoldne v prostorih Prosvetne zveze, Miklošičeva cesta 7.

I Poziv. Stanovanjski odsek pripravljalega odbora za mladinski tabor poziva vse, da mu tekom osmih dni predlože vse račune zaradi likvidacije odseka.

I Stanovanja. Stranke, ki so imele v privatnih hišah na stanovanju Čeha ali Čehinje, naj se zglase popoldne od 4 do 6 zvečer v pisarni Prosvetne zveze zaradi povračila oz. plačila prenočnine.

Maribor

m Zupan dr. Juvan se je vrnil z dopusta ter je zopet prevzel vodstvo občinskih poslov.

m Mednarodni zadrugi dan. Obveščamo vse člane Nabavljalne zadruge drž. uslužbencev, Maribor, da bo proslava »Mednarodnega zadrugnega dne« šele v nedeljo, dne 10. jul. 1938. Nastale so ovire, ki jih uprava ni predvidevala. Spored ostane isti. Nabavljalna zadruga državnih uslužbencev, Maribor.

m Diplomirani je bil te dni na ekonomsko-komercialni visoki šoli v Zagrebu g. Fedor Horáček iz Maribora. Čestitamo!

m Občinski uradniki iz Genue pridejo v Maribor na obisk dne 25. julija. Pripeljali se bodo na več avtobusih. Potovali bodo čez Južno Tirolsko, Koroško do Dunaja, potem pa preko Maribora, Vraždina, Zagreba in Ljubljane nazaj v Italijo. Zaposlili so mariborsko mestno občino, da jim rezervira stanovanja v mariborskih hotelih.

m Pogreb gospe Roze Cajnke, soproge vodje kriminalnega oddelka mariborske policije g. Cajnke, je bil v sredo, na praznik popoldne. Udeležilo se ga je izredno veliko ljudi, med pogrebi so bili tudi polnoštevilo zastopani uradniki in nameščenci mariborske policije s policijskim nadkomisarjem g. Kosom na čelu. Blago pokojnico bodo ohranili vsi, ki so jo poznali, v najlepšem spominu.

m Mariborčani na tabor k Sv. Trojici! Za narodni tabor pri Sv. Trojici v Slov. gor. v nedeljo dne 10. julija vozijo avtobusi ob 7 zjutraj izpred Zadrugne gospodarske banke ter se vračajo popoldne ob 15 nazaj. Cena vožnje tja in nazaj je 26 din. Kdor se hoče peljati, naj založi znesek 26 din v tajništvo JRZ. Loška ulica 10 čimprej, ker je mnogo prijav. Skupine kolesarjev naj se javijo vsaj do 8. julija. Na taboru bodo govorili: minister dr. Anton Korošec, senator dr. Schaubach, dr. Hohnjec, Geratich in drugi. Tabor bo vsakem vremenu. Sv. maša na prostem. Sodelujejo godbe in pevski zbori.

m Krščanska ženska zveza za Maribor in okolico opozarja vse člane in članice Pogrebnege sklada in KZZ, ki še niso poravnali članarine za I. 1938, da jo plačajo čimprej. Vsek vidi v svoji članski knjižici, da nima pravice do posmrtnine v primeru smrti, ako nima plačano vsaj za en mesec naprej. Članarina se lahko plača pri najbližji odbornici ali pa vsako sredo od 8 do 10 v društveni pisarni, Slomškov trg 20, pritrilje, desno. m Ljudski oder. Drevi ob 20 sestanek na odru.

m Žetev smrti. V Mlinski ulici št. 7. je umrla zasebnica gospa Marija Golob, stara 79 let. Naj počiva v miru.

m Gasilska slavnost v Selnici. Agilna in marljiva prostovoljna gasilska četa v Selnici ob Dravi proslavi v nedeljo, 3. julija 35-letnico obstoja. Obenem bo razvila svoj prapor. Pokroviteljstvo nad slavnostjo je prevzel Nj. Vis. kraljevič Tomislav. V nedeljo zjutraj bo budnica, nato sprejem tujih delegatov, ob 9 sv. maša na prostem, razvite prapora ter defile čet in pozdrav praporu. Popoldne ob 3 velika ljudska veselica.

m Posnemanja vredno! Namesto venca na grob pokojnega gostilničarja Rudolfa Gračnerja so darovali hišni gosposdar Gajšek in sostanovniki 150 din za novo cerkev presv. Rešnjega Telesa v Mariboru. Bog plačal!

m Pozor pred lažnim inkasantom. Sedaj pred koncem meseca se je zopet pojavil lažni inkasant za mleko ter je obiskal že več strank ter jih olajšal za lepe kovance. Mož, ki se poslužuje tega trika, da pride do denarja, je zelo spreten ter si zna dobiti podatke o raznih dobaviteljih mleka, v katerih imenu potem napiše pisma ter s pomočjo teh kasira zneske za dobavljeno mleko.

Veličasten pogled izpod častne tribune na stadionsko areno in do zadnjega kotečka napolnjene brežine. V areni stoje članice v štiri so razstavljene številne dragocene nagrade, ki so jih

Jugoslovanska telovadna akademija v Unionu

Na Vidov dan ob 9 zvečer je bila v Unionu, dan po mednarodni akademiji, jugoslovanska akademija, na katero se je zgrnila množica vseh narodov, ki so danes v Ljubljani. Dvorana je bila nabito polna, pred Unionom pa je valovala več-tisočglava množica, ki ni mogla v dvorano in je zato samo pred vhodom pozdravljala prihajajoče ministre in goste. »Zdaj Bôh« in »Bog živi« sta odmevala po Miklošičevi ulici in ostali Ljubljani. Množice se izpred Uniona niso razšle v želji, da bi bile vsaj blizu akademiji, h kateri jih velika unionska dvorana ni mogla sprejeti.

Medtem ko pred Unionom množica vzklika, zaigra v veliki dvorani godba državno himno. Akademija se je pričela. Na častnih sedežih v prvi vrsti sede minister brez portfelja dr. Miha Krek, minister za telesno vzgojo dr. Miletič s so-progo, francoski konzul v Ljubljani g. Rémerand, dalje predsednik mednarodne telovadne zveze g. Hébrard, predsednik francoske katoliške telovadne zveze g. Thibaudaut, predsednik poljske katoliške telovadne zveze msgr. Bilko, posledejo podpredsednik ČSO g. Leiner, senator g. Sausbach, kot zastopnik ljubljanskega župana g. Andrejka s hčerko, predsednik Prosvetnega združenja g. prof. dr. Fr. Ks. Lukman, za ZFO podpredsednik g. direktor dr. Capuder in predsednik pripravljalnega odbora g. Jože Hvale.

Na odru se vrste telovadne točke druga za drugo, od rajanja mladenc do koraka mornarčkov, orodne telovadbe in simboličnih vaj. Od točke do točke se sliši viharno odobravanje v dvorani. Slovenska je movalna vrsta z g. Varškom na čelu izvajalca na konju, ki ne zaostaja za vajami treh Francozov, katere smo občudovali prejšnji večer. Med gimnastiko mladičev stopita v dvorano voditelja dveh slovenskih narodov: minister dr. Anton Korošec in čl. min. podpredsednik msgr. dr. Sramek. Vsa dvorana plane pokonci, viharji pozdravi, plask in klici pretresajo ozračje. Po sedmih telovadnih točkah stopi na oder podpredsednik ZFO, direktor dr. Capuder, kateremu v odgovor zabučijo vsa dvorana svoj stari: Bog živi!

Dr. Capuder povzame besedo in govori:

Na jugoslovanski akademiji mednarodnega mladinskega tabora smo se nocoj zbrali v tej množični dvorani, ki je videla že mnogo veličastnih manifestacij. Tudi ta akademija je manifestacija, je izraz želja in hotenja naše mladine, ki se je v teku komaj dobrega leta zbrala v naši mladi fantovski in dekliški organizaciji.

Po ljubljanskih cestah in ulicah odmeva korak te naše mladine. Zbrala se je od vseh strani na ta svoj dan. Vsi kraji so poslali svoje najlepše, svoj cvet na ta tabor. Pokazati hoče mladina, da je zdrave dušno in telesno v njenih vrstah, da ima Slovenija in Jugoslavija v njenih vrstah svojo svetlo bodočnost. Hoče pa tudi javno povedati, zakaj sme to trditi.

Za bodoče napore duševne in telesne, za velike žrtve, ki jih čas vedno več terja, je predvsem treba načel in vzorov. Načela morajo biti trajna, vekovita, imeti morajo v sebi zagotovilo te trajnosti.

Bogu otroci hočejo biti naši mladi po tisti veliki zamisli, ki jo tako lepo na več mestih izraža sveti evangelij. Pokorni hočejo biti tistim zapovedim, ki jih je Bog dal med gromom in bliskom na gori Sinaj. Pokorni pa tudi tistim od največje ljubezni Božjega Sinu izrečenim navodilom, ki imajo svoj vrhunec v izreku: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe! V bratski ljubezni med seboj, z narodom in cerkvijo povezana mladina bo premagala težave in boje v sedanosti in bodočnosti.

V to glavno smer je naravnano vse delo in prizadevanje naše mladine v naših društvih. Niti za hip se ne oddaljiti od tega svojega vrhovnega smotra, ker le v njem je največja trajnost in trdnost zagotovljena. To je tista skala, ki je peklenska vrata ne bodo premagala.

Domovini zvesti sinovi smo. V tej domovini vidimo, predvsem svoj rod, svoje starše, brate in sestre, svoje sorodnike, svoj narod. Vidimo pa tudi mesta, trge in vasi z vsemi posebnimi oznakami

polja, travnike in gozdove, jezera in potoke,

vidimo hribe in doline in mogočne vrhove gora, pa morje širo in ljubke otoke, vso to lepoto, ki je razlita po naši domovini. Gledamo to svojo širo Jugoslavijo, ki jo je Bog postavil na tako lepo in važno mesto na svoji zemlji. Vse to oklepamo v svojem srcu z vso za največje žrtve pripravljeno ljubeznijo. Njej in njeni srečni bodočnosti je tudi ta naša akademija, je tudi vse, kar se te dni v Ljubljani dogaja, posvečeno. V vročini dneva in večera, dobesedno v znoju, ki pa je poln radosti, gradimo danes tu, jutri doma v

mestih, trgih in vaseh z vztrajnim in veselim delom domovini slavo in čast.

Ponosna in samozavestna je naša mladina, neuklonljiva v svojih načelih, a srčno dobra, pri-zanesljiva in za vse odpuščanje pripravljena. Pripravlja se s telesnimi vajami z naporom vseh svojih sil za vsak bodoči boj. Viharji in gromi, ki te boje naznanjajo, je ne plaše. Mirno zre tem bodočim bojem nasproti. V organizirani skupnosti in jekleni disciplini vidi zagotovilo svojih bodo-čih zmag. V tem bo pa vedno tudi močna obramba reda na znotraj in miru na zunaj. Z izobrazbo svojega uma se usposablja za vse življenjske naloge v poklicu in javnem življenju. Nikdar se ne bo branila dela za blagor naroda in države!

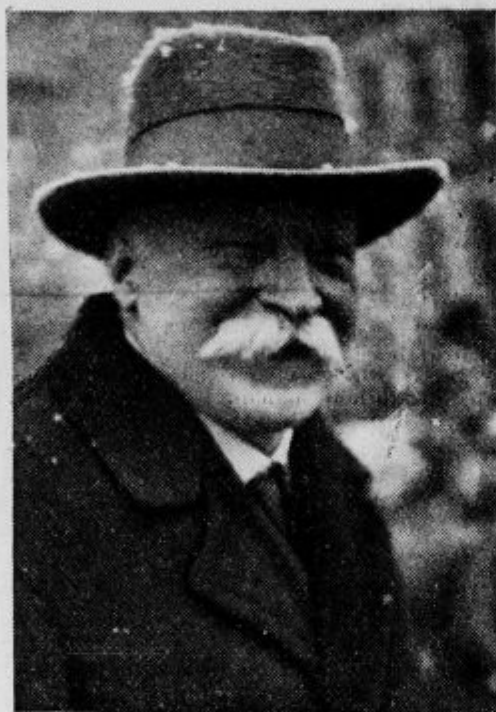
Mladina ob tem Tvojem prazniku naj se utrdi v svoji volji in Tvoj značaj, da boš kakor jeklo, ki ga ne zlomi nihče, da bo Tvoje mladosti svetla razbila vsako sužnost in vsako krivico. Bog našo mladino, naš up in našo bodočnost!

Bušenje pretresa ob koncu govora dvorano, govornik odhaja s pozdravom mladini, občinstvo pridružuje temu pozdravu in vzklika brez konca. Sledi kratek odmor, nato pa udarijo v dvorano zvoki himne slovenskih fantov, ki je vedno znova lepa in ki vedno znova vžiga. Dvorana stoji in poje, da sliši mogočno himno tudi tisočglava množica zunaj vrat pred Unionom.

Nato zopet vrsta telovadnih točk, od katerih je znova žela največje odobravanje orodna telovadba naše tekmovalne vrste na bradlji in prosta vaja novega prvaka v prostih vajah g. Janeža. Množica je navdušena, ko vidi vso to vitko gibčnost in neverjetno moč. Vaje se izvajajo z lahkoto in eleganco, čeprav so telovadci od tridnevnih naporov utrujeni in imajo nekateri ranjene dlani. Akademija se pomenljivo zaključuje z gimnastičnim plesom slovenskih deklet »Slovenka sem«.

Množica se razhaja počej preroški verz fantovske himne: »Z nebe visine Orla bo sila krivdo in sužnost razbila vsekdar!«

† Dr. Anton Schwab

V sredo ponoči je v ljubljanskem Leonišču nenadno umrl znamenit slovenski mož, slovenski skladatelj, sanitetni referent in višji zdravstveni svetnik v pokroju v Celju. Pred dvema letoma je šel odšel v zaslužni pokoj, letos januarja je obhajal svojo 70. letnico. Ni mu pa bilo dano, da bi dolgo užival svoj pokoj, ker se ga je lotilo poap-njenje žila, da je moral iskati pomoči v sanatoriju.

Pokojnik se je rodil dne 7. januarja 1868 v stari usnjarski rodovini Schwabov v St. Pavlu pri Preboldu, kjer je hodil tudi v ljudsko šolo. Gimnazijo pa je obiskoval v Celju, kjer je maturiral leta 1886. Leta 1894 je bil promoviran za doktorja zdravilstva na graškem vseučilišču ter bil leta 1897 imenovan za okrožnega zdravnika na Vranskem. Pozneje se je preselil v Celje, kjer je po prevratu kot mestni fizik organiziral vso zdravstveno službo. Leta 1922 je začel delovati kot okrajni sanitetni referent v Celju.

Dr. Anton Schwab je že zgodaj začel skladati, že v gimnaziji in tudi na univerzi. Zlasti pa je začel delovati kot zdravnik na Vranskem, kjer je

12 ljudi v smrtni nevarnosti

V valovih nad Mariborskim otokom so se prevrnili s čolnom

Maribor, 30. junija.

Včeraj pop. se je odpravila skupina 12 Studenčanov v čolnu po Dravi navzgor proti Brester-nici. Bili so moški in ženske, med njimi tudi neka mati z manjšim otrokom. Bili so v kopalnih oblekah ter so se potem v Bresternici kopali ter zavili tudi v gostilno, kjer so se precej okorajžili. Okrog trideset na 6 so se napotili s čolnom navzdol po Dravi v Studence. Niso pa preveč natančno pazili na nevarnosti v strugi in tako se je zgodilo, da jim je zaneslo čoln v močne valove, ki jih tvori Drava pred takozvanim »kamnolomom« na stu-

denški strani. Naenkrat so valovi zasukali čoln počez in že so ga obrnili. Med krikom in vikom se je vsa družba znašla v deročih valovih Drave. K ereči so znali vsi plavati razen male deklice, med ponesrečenci pa je bilo nekaj dobrih plavačev. Eden je prijel otroka, drugi pa so pomagali slabšim plavalcem, zlasti ženskam, ter se je tako vsa družba znašla na rešilnem bregu. Ena izmed plavavčev je tik pred bregom omagala ter bi bila gotovo utonila, da ji ni priskočil na pomoč neki kopalec, ki se je slučajno takrat mudil na bregu v bližini.

Za napredek tujskega prometa

Ljubljana, 30. junija.

Danes dopoldne je v veliki dvorani Zbornice za TOI zborovala Zveza za tujski promet. Udeležba delegatov je bila odlična. Zborovanje je začel načelnik dr. Rudolf Marn, ki je pozdravil predvsem zastopnika gospoda bana in banske uprave, načelnika dr. Rateja in svetnika Borštnarja. Dalje zastopnika mestne občine dr. Freliha, zastopnika direktorije državnih železnic svetnika Petka, narodnega poslanca dr. Koceta in inž. Zupančiča, pred-sednika Tujsko-prometne zveze v Mariboru inž. Slajmarja, zastopnika »Putnika« dr. Štera, Ivana Šubica, zastopnika mesta Celja in zastopnika gostilničarjev ravnatelja Škerlepa ter druge navzoč-ne. V lepem govoru se je spominjal tudi pokojne-ga člana zveze hotelirja g. Kende.

Ravnatelj zveze dr. Žižek je podal obširno poročilo, ki obsega obsežne podatke o delu Zveze za tujski promet. K temu poročilu in k njegovim podatkom se še povrnemo. Iz poročila je razvidno veliko delo Zveze za tujski promet. Aktivna zveza znašajo sedaj 741.000 din s prebitkom 237.000 din.

Na predlog predsednika dr. Marna so bili poslani vdanoštni pozdravi Nj. Vel. kralju Petru II., knezu namestičku Pavlu, ministrom dr. Korošcu, Vrbaniču in dr. Spahu, banu dr. Natlačenju, pred-sedniku Tujsko-prometne zveze g. Cugmusu ter drugim.

Brez debate je bil soglasno sprejet računski zaključek.

Pri splošni debati so govorili g. Slajmar, zastopnik Tujsko-prometne zveze v Mariboru, ki je naglašal težave Slovenije, ker je dotok šilingov ponehal in so nastale nove težave zaradi marke. Valutno vprašanje je glavno vprašanje slovenskega

tujskega prometa.

Narodni poslanec inž. Zupančič, ki je sicer v opoziciji, je priznal, da se nova progla od St. Janža do Sevnice gradi na moderen način, zahteval pa je, naj bi se modernizirale tudi vse dolenske proge. Takoj nato mu je narodni poslanec dr. Jure Kocce povedal, da je modernizacija dolenskih prog zagotovljena. O raznih tujsko-prometnih zadevah so govorili še nekateri drugi zastopniki.

Velik in pomemben govor je imel narodni po-slanec ter tajnik Zbornice za TOI dr. Kocce, ki je naglašal, da se vlada trudi, da bi čimprej omogočila železniško zvezo od Črnomlja do Vrbovega, kjer bi bil možen promet 70 km na uro, da vlada v nekaterih oddelkih dolenskih prog že znosno razmerje in končno, da je odpravljena neprijetna 30% davčna in taksa obremenitev na avtobuse, kar je le v korist narodnemu gospodarstvu.

Ravnatelj dr. Žižek je naglašal, da je uradništvu dalo s svojim delom več, kakor so od njega zahtevali in da uradništvu zasluži za to delo polno priznanje.

Sprejet je bil predlog, da se bo v bodoče po-slovno delo zveze ravnalo po sezoni, to je, da bo občni zbor redno meseca oktobra. Soglasno je bilo dovoljeno, da Zveza odstopi bohinjski občini svoje deleže pri olepševalnem društvu »Danica« v Bohinju pod pogojem, da Bohinj zgradi najkasneje v dveh letih moderno kopališče.

Sledili so samostojni predlogi. Dr. Jure Kocce je sporočil pozdrave predsednika Zbornice za TOI, nekar so sledili samostojni predlogi posameznih kopališč in zdravilišč. Po krajši debati je načelnik dr. Marn zaključil zborovanje z zahvalo vsem ude-leženem.

Pod pokroviteljstvom g. šola dr. Rožmana:

I. tabor slovenskih katoliških deklet na Brezjah v nedeljo, dne 24. julija

Dekleta!

Prizori z mednarodnega mladinskega tabora v Ljubljani nam ostanejo nepozabni. S posebnim ponosom so gledali naši voditelji na nepregled-ne dekliške vrste v spredu in na Stadionu, in se čudili velikemu delu, ki so ga izvršile v krat-kega časa nekaj mesecev. Članice VDK so po-dale ob tem taboru sijajen dokaz, da so zmogljive velikih uspehov, kadar je treba prijeti za delo. S tem mora biti tudi konec govorjenja o nji-hovi nepotrebnosti in nezmožnosti. Toda to je bil samo telovadni in organizacijski uspeh. Dekle pa je v narodu pozvana še za druga, večja dela. Njeno poslanstvo je prvenstveno notranje, njena naloga je, da sebe in druge pelje na glo-boko, njena dolžnost, da močno sodeluje pri življenju svojega ljudstva tam, kjer drugi ne morejo ali nečejo ali pa so prepočasni, pri nje-govem notranjem prerojenju. In za to največjo nalogo se bodo zbrala slov. kat. dekleta letos na Brezjah, da brez razlike stanu in organiza-

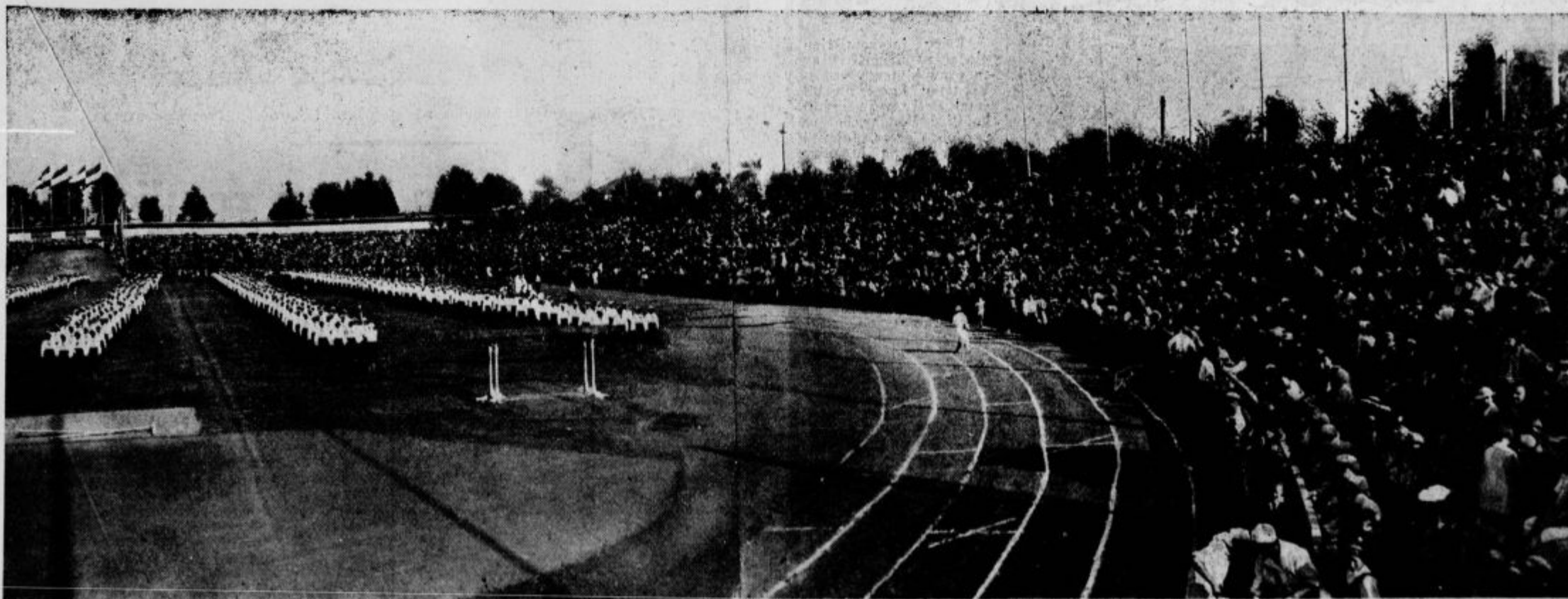
leta 1895 zložil znamenito svojo »Ave Marija!«, ki so jo najprej peli v cerkvi na Vranskem, ki pa je potem povsod po svetu doživljala svoje triumfe. Klasična doba njegovega delovanja kot skladatelj pa se je začela, ko se je preselil v Celje. Tukaj je potem začel nastopati tudi v »Novih akordih«. Nje-gova glasbena delo so vsa silno temeljita. Deloval je tudi kot poljudno znanstveni pisatelj svoje stro-ke ter je z rajnim dr. Krekom mnogo deloval v boju zoper pijančevanje. Pečal se je tudi s šahom in je tudi s tega področja mnogo pisal v svetovne šahovske liste.

Naj v miru počiva! Zahajajočim naše globoko so-žalje!

cije ob Mariji prisežemo, da ne bodo pustile, da ogenj žive vere in življenjske zvestobe Bogu med nami pojeva in ugaša. Dekle ogromno zmo-re, treba je le, da se prebudi iz svoje dekliške zasanjanosti in stopi v vrste borcev za pravice Kristusa Kralja. In prebujenje dekliških vrst k tej zavesti naj služi prvi vaš tabor, dekleta! V vaših srcih naj vstane misel, da ste soodgo-vorna za dobro ali za zlo, ki se godi okrog vas, da morate pristopiti k delu potrebnega katoli-škega preporoda v našem narodu. Marsikateri to vašo pravico in dolžnost omalovažuje, ker se ne pozna vaše sile, ker mogoče sam nič ne stori. Zato pa naj bo vaš tabor na Brezjah mogočen odgovor vsem, ki ne vedo, da morajo za po-kristjanjenje razkristjanjene družbe sodelovati prav vsi stanovi, in sicer sodelovati tam, kjer je podlaga boljšega življenja, v verskem in mo-ralnem preporodu. Tisoči in tisoči vernih slo-venskih deklet naj 24. julija na Brezjah izpri-čajo, da v časih velike hudobije dekleta niso držala rok križem, ampak prišla k Mariji Po-magaj, da jo prosijo pomoči pri važnem bodo-čem delu, ki si ga prostovoljno nalagajo za ob-novo Kristusovega kraljestva v narodu. Dekleta! 24. julij je zato najvažnejši dan v zgodovini vašega dekliškega dneva za Boga in narod. Pri-dite na Brezje vse!

Taborne knjižice in znaki so že dotiskane. Dobite jih za ceno 3 din v pisarni pripravljalne-ga odbora v Vzemni zavarovalnici. Vsaka ude-leženka tabora na Brezjah se bo morala izkazati s knjižico in znakom. Naročite takoj.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravno »Franz-Josef grenčice«.

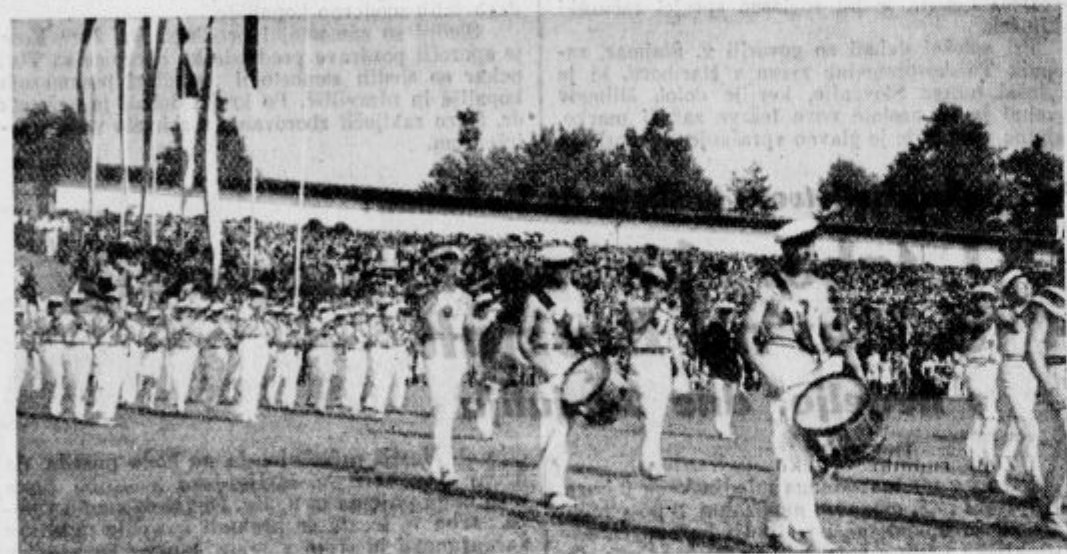

stopih po končanem rajalnem pohodu. V ospredju počivajo v senci častne tribune francoski in češki tekmovalci. V sredi med njimi po končanem nastopu prejeli zmagovalci. (Foto H. J.)

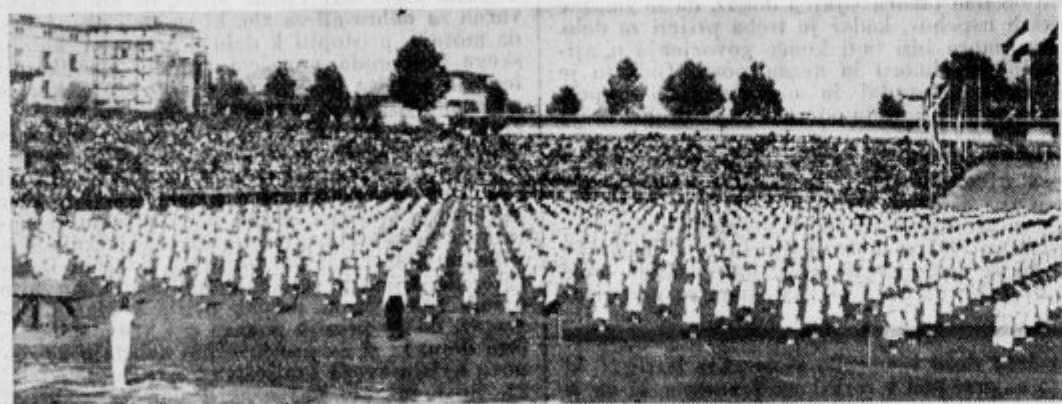
Slike z veličastnega mednarodnega mladinskega tabora v Ljubljani

Častni gostje na tribuni pri popoldanski telovadbi: Od desne na levo: minister dr. Miletič, minister Cvrk, češkoslovaški minister dr. Sramek, ministrski predsednik dr. Stojadinović, predsednik mednarodne zveze katoliških telovadcev, ban dr. Natlačen. Zadaj stoje gg. senatorji: dr. Gregorin, doktor Schaubach in Fr. Šmodej.

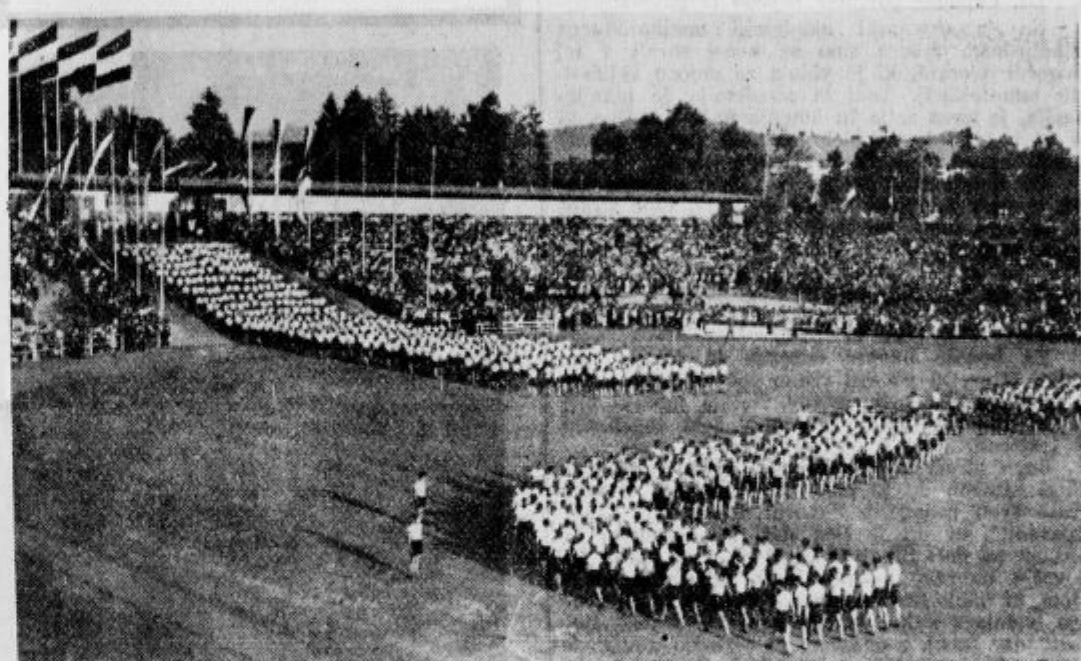
Francoski telovadci odhajajo po telovadbi s telovadišča

Nastop mladenk.

Pogled na Stadion na desni strani tribune

Slovenski fantje-telovadci odhajajo s telovadišča

Prizor iz spreveda: Skupina »Argonavtov« v sprevedu Prosvetne zveze

IVANHOE

Št. 165.

Vamba uganja norčije

Prior je zamišljen gledal za njima. »Prav za prav bi temu vročemu krvnemu fantu ne bil smel dati svoje dobre kobilice. Vendar, če gre za dobro stvar, naj bo! Morda je pa le prav tako.«

Medtem je črni vitez s svojim norčavim tovarišem mirno jezdil po gozdu. Norček si je namesto svojega prejšnjega lesenega meča opasal pravi meč v rokah pa je nosil pravi usnjeni ščit, češ da je ob naskoku na grad Torquilstone dovolj jasno dokazal, da zna oboje prav rabiti.

Vendar je bil v maršicem drugem docela norčav. Njegova bolezen je bila v glavnem v tem, da nikdar ni mogel dolgo časa misliti na isto stvar. Če pa mu je kdo velel storiti kaj, kar ni predolgo trajalo, je vsakokrat vse dobro izpeljal. Zato je tudi med to dolgo jezo uganjal vsakovrstne norčije. Enkrat je sedel konju na vratu, drugič

mu je jezdil skoraj na repu. Enkrat je gledal naprej, drugič pa je jezdil svojega konja ritenski. Enkrat je bil resen, kmalu nato pa se je na vso moč spakoval. Tega se je nazadnje naveličal tudi konj pod njim ter ga vrigel v zeleno travo, čemur se je črni vitez na ves glas krohotal.

Ko železo pada na zemljo

Že od prvih početkov zgodovine človeštva si je človek prizadeval, da bi si razložil skrivnost zvezdnih utrinkov in skrivnost, ko meteorji padajo na zemljo.

Iz 6. stoletja pred Kristusom nam je ohranjeno hetitsko besedilo starega rokopisa, v katerem je govorjeno o »železu izpod neba«. V delih starega Plinija in Plutarha beremo, kako ta dva pisca poročata o »čudovitih meteorjih, ki padajo na zemljo in vzbujajo med ljudmi zaskrbljenost«. Stari vek je te dogodke sprejel v svoje bajeslovje kot nekaka čuda, ki tedanja znanost zanje ni imela razlage.

Dandanes je znanost to svar že več ali manj razložila. Dandanes vemo, da so meteorji, ki padajo izpod neba, različno sestavljeni. Nekateri so sestavljeni iz čistega železa, drugi so nekaka mešanica železa in kamna, zopet drugi pa so docela sestavljeni iz samega kamnja. Najbolj zanimiva znanstvenika meteor, ki je sestavljen iz čistega železa, ki je že v prastarih časih na razvoj človeške kulture imel velik vpliv.

Dejstvo je, da človek dolgo ni mogel raztopiti železne rude, da bi bil iz nje dobiel čisto železo. Kdo ve kaj je človeka tedaj tako oviralo. Vsekakor je resnica, da sta bila tedaj baker in bron edini kovini, ki ju je človek mogel

pridobivati in rabiti. Tedaj na zemlji ni bilo nobenega drugega čistega železa, kakor le tisto čisto železo, ki je padlo izpod neba. Ljudje tiste dobe pa niso imeli na razpolago takega orodja, da bi bili mogli naglo obdelati železo. Vendar se jim je z nepopisnim trudom posrečilo, da so v bronasti dobi s kamnitim orodjem kovali orožje in orodje iz trde, dragocene kovine. Arheologi nam poročajo, da razne najdbe na vseh koncih in krajih naše zemlje dokazujejo, da se je človek že v bronasti dobi na vseh delih zemlje posluževal meteoornega železa.

Ko so Španci prišli v Ameriko, so se jim tamkaj postavili po robu domači Azteki in Inki, ki so bili oboroženi z železnimi meči in bodali. Ko so prvi beli ljudje prišli na Grönlandijo, so tamkaj našli ljudi. Eskime, ki so imeli železne nože. Eskimi so belcem povedali, da je to orodje narejeno iz drobcev meteorja, ki so mu Eskimi rekli »stara ženska«. Nekateri znanstveniki tudi trdijo, da je bil čudoviti meč hunskega kralja Atila, ki so mu Huni rekli »nebeški meč«, tudi skovan iz železa, ki je padlo v podobi meteorja na zemljo.

Ceprav so ljudje že torej zgodaj v zgodovini znali uporabljati čisto meteoornsko železo, vendar je zanje meteor ostal skrivnost, ki so jo razlagali z bajkami in pravljicami.

Železniška zveza Slovenije z morjem

Politični in razlastitveni obhod

Ker so vsi načrti za gradnjo železniške zveze Slovenije z morjem, t. j. proge Črnomelj-Vrbovsko, gotovi (tako generalni načrt kot detajlni projekti), je sedaj možno pristopiti že k drugemu delu. Zaradi tega je na osnovi odredbe ministrstva za promet kr. banska uprava v Ljubljani razpisala politični obhod v zvezi z vodopravno razpravo in stavbno razpravo dela proge, in sicer na območju dravske banovine. Na področju naše banovine bo železnica tekla 22 km, in sicer po katastrskih občinah: Črnomelj (upr. občina Črnomelj mesto), Loka in Dobliče (upravna občina Črnomelj okolica), Tanča gora, Golek, Dragatuš (upr. občina Dragatuš), Stara Lipa, Belčji vrh, Hrast in Učakovci (upr. občina Vinica).

Načrti za projektirano progo so razgrnjeni med uradnimi urami pri okrajnem načelnstvu v Črnomlju (do 13. junija). Komisije poizvedbe in razprave bodo:

1. V četrtek, dne 14. julija, v kat. občinah Črnomelj mesto, Loka in Dobliče (sestane komisije ob 8. zjutraj pred kolodvorom v Črnomlju).

2. V petek, dne 15. julija, v kat. občinah Tanča gora, Golek in Dragatuš (sestane komisije ob 8. v Tanči gori pred gostilno Panjan).

3. V soboto, dne 16. julija, v kat. občinah Stara Lipa, Belčji vrh, Hrast in Učakovci (sestane komisije ob 8. v vasi Stara Lipa).

Nadalje je ministrstvo za promet z naknadnim razpisom odredilo, da se ima politični obhod o načrtu železniške proge Črnomelj-Vrbovsko izvršiti tudi v zvezi z razpravo o razlastitvi. Zato bo po odredbi kr. banske uprave v Ljubljani združen politični obhod ne samo z vodopravno in stavbno razpravo, temveč tudi z razpravo o razlastitvi. Razlastitveni pripomočki so razgrnjeni pri upravnih občinah Črnomelj mesto, Črnomelj okolica, Dragatuš in Vinica.

Pravilnik o zaslužku stalnih monopolskih delavcev

Ko smo pred nedavnim poročali o zvišanju zaslužkov stalnega monopolskega delavstva, smo napovedali tudi za ostalo stalno delavstvo novi pravilnik, ki bo izšel in že s 1. julijem na novo uredil prejemke stalnega monopolskega delavstva. Sedaj je ta pravilnik tudi izšel v »Službenih novinah« z dne 29. junija, velja pa glede plač že od 1. junija dalje, ki se računajo že od tedaj po višjih stopnjah.

Pravilnik razporeja najprej vse delavstvo v delavske kategorije. Prvo je delavstvo v tobačnih tvornicah, ki je razdeljeno v tri kategorije: v prvo kategorijo spadajo kvalificirani delavci, nadzorniki itd., v drugo vodje strojev, rezači, raztresalci križanega tobaka, mlinarji prahu, rezači papirja in lepenke, tehničarke, delavke, ki pripravljajo omote, vizitortke, delavci pri transmisijah itd. V tretjo skupino pa spada ostalo delavstvo. Posebno skupino tvori delavstvo v tobačnih postajah in posebno zopet v morskimi solarnah.

Nadalje predpisuje pravilnik posebne pogoje za razvrstitve v kategorije. Možna je tudi prevelba iz nižje v višjo kategorijo, če izpolnjuje delavec predpisane pogoje in če je stalna potreba.

Zaslužek se deli na mezdo, družinski dodatek in delovni dodatek.

V tobačnih tvornicah je mezda naslednja po kategorijah:

Leta službe	I. kat. a	b	II. kat. III. kat.
do dovršenih 5 let	46	47	36 33
" 10 "	54	52	41 35
" 15 "	60	58	45 37
" 20 "	65	63	49 39
" 25 "	66	64	51 41
" 30 "	67	65	52 42
" 35 "	68	66	53 43

V prvi kategoriji skupina A so: pisarniško pomožni osebje in nadzorniki; v skupini B pa kvalificirani delavci.

Due novi pogodbi z Grčijo in Švico

V sredo 29. junija je bil podpisan nov trgovski sporazum z Grčijo v Atenah. Stvarno je novi sporazum samo podaljšanje starega sporazuma z dne 22. avgusta 1936. Nova pogodba velja do konca junija 1939, toda pravica odpovedi je že konec 1. 1938.

V novi pogodbi so jugoslovanski izvozniki glede plačil znatno boljše tretinari kot prej. Za podlago je vzeto, da dobe 35 odstotkov v devizah, ostalo v kompenzacijskih bonih. Izvoz žita bo plačan v prostih devizah. Ogle se plača 50% v devizah, ostane v bonih. Dobimo tudi nove bone za turiste. Vsek jugoslovanski turist bo lahko vzel s seboj 1000 drahem dnevno. Na drugi strani so dane tudi olajšave za grške turiste v Jugoslaviji.

Za izvoz grških proizvodov v našo državo so znatno povečani nekateri kontingenti, predvsem za bombaž in olje.

V ponedeljek, dne 27. junija 1938 je bila v Bernu podpisana tudi nova trgovska in plačilna pogodba s Švico. Novi sporazum stopi v veljavo dne 1. avgusta. V novem sporazumu je ukinjen kliring in bodo odesle samo plačila v prostih devizah. Načelo novega sporazuma je isto kot v Belgijo in Anglijo. Jugoslavija bo imela aktiven saldo v trgovini s Švico 10-20%. Če je uvoz iz Švice večji kakor naš izvoz iz Švice, tedaj se bo lahko uvedla začasna kontrola

uvoza iz Švice. Vključ temu, da je uvedeno plačilo v prostih devizah, je vendar ostal za naš uvoz v Švico sistem kontingentov. Švica nam je odobrila celotno kontingentov za vse naše važne proizvode (živila, jajca, sadje, in drugo rastlinje, les). Zlasti je znatno povečala švica kontingente za les, ker švica ne more več kupovati lesa v Avstriji.

Zaradi novega sporazuma si obetamo lahko znatno povečanje trgovine s Švico. V prvih 5 mesecih letos je znašal naš izvoz v Švico 34,8 milij. din, uvoz iz Švice pa 45,5 milij., tako da je bila trgovinska bilanca za nas aktivna za 10,7 milij. Leta 1937 je znašala aktivnost naše trgovinske bilance s Švico 191 milijonov dinjev.

Po podatkih Narodne banke smo dolgovali Švici v kliringu dne 22. junija 2,991.000 frankov ali nad 30 milij. din.

Kmečki dolgovi

Kot znanu, so dolžniki Priv. agrarne banke lani do 31. decembra 1937 plačali na račun prve anuitete 143,474.000 din. Od 1. januarja do 23. junija pa so kmetje plačali na račun prvih anuitet še 42,716.000 din, in sicer na področju Belgrada 22,392.000 din, podružnice v Ljubljani 10,051.000 din, Zagrebu 7,118.000 din in Sarajevu 3,175.000 din.

Do dne 23. junija je bilo izdanih 3% državnih obveznic 229,717.000 ali 82,04% od kvote 280

milij. din, v kolikor je bilo dano na razpolago denarnim zavodom. Znesek 229,717.000 din se razdeli sledeče: Belgrad 98,740.000 din, Zagreb 59,930.000 din, Ljubljana 50,336.000 din, Sarajevo 20,711.000 din.

Na račun prve anuitete je banka izplačala do 23. junija 2548 zavodom 115,249.000 din, in sicer na področju centrale v Belgradu 1.207 zavodom 53,706.000 din, na področju podružnice v Ljubljani 578 zavodom 24,514.000 din, v Zagrebu 525 zavodom 25,539.000 din in v Sarajevu 338 zavodom 11,470.000 din.

Delo na dokončnem prevzemu kmečkega portfelja nadalje napreduje ter je do 24. junija 1938 banka dokončno prevzela od 141 zavodov 12,243 dolžnikov s skupnim zneskom 18,327.067 dinarjev in je banka tem ustanovam odobrila v tekočem računu 17,957.422 din. v 3% obveznicah pa 7,104.769 din. Po posameznih okoliših je bil prevzem naslednji:

	Belgrad	Ljubljana	Sarajevo
zavodi	76	39	26
dolžniki	6.947	841	4.475
dolg	9.541.254	3.477.957	5.308.756

priznana v din:

v tek. računu	9.837.682	3.251.583	4.868.150
v 3% obv.	4.084.441	1.266.282	1.754.146

V svoji zadnji seji dne 29. junija je upravni odbor banke odobril nekatere kredite po predlogu izvršilnega odbora za odkup pšenice, in sicer zadržnim ustanovam v Zagrebu in Belgradu.

Priv. agrarna banka bo vplačala prvo polovico svojega deleža na delniški glavnički družbe za silose (ki znaša 20 milij. din), torej 10 milij. din dne 16. junija 1938.

Za člana cenzorskega odbora pri podružnici Privilegirane agrarne banke v Ljubljani je bil imenovan g. Franc Pretnar, ravnatelj mestne hranilnice ljubljanske v pokoj.

★

Regulacijski sklad v mestu Ljubljani. Ban. g. dr. Marko Natlačen je odobril pravilnik o skladu za izvajanje regulacije v mestni občini ljubljanski. Namen tega sklada je izvajanje regulacije po odobrenem regulacijskem načrtu. V sklad se stekajo: 1. zadostne dotacije iz občinskega proračuna, 2. dohodki od parcelacij, razlastitev, komasacij, gradbenih taks po pravilniku o gradbenih taksah, 3. dohodki od prodaje občinskega posestva (najmanj 25% prodajne cene, kvoto določi mestni svet ob prodaji, 4. prispevki posestnikov za kritje učinkovitih stroškov za napravo hodnikov, 5. dohodki od denarnih kazni: a) za gradnje brez gradbene dovolitve, b) za gradnje proti gradbeni dovolitvi in tehničnim predpisom, c) za gradnje zoper izdano prepoved, d) za uporabo zgradbe brez odobritve in d) za uporabo zgradbe, ki regulacijskega sklada se plačujejo tudi stroški za posle gradbenega odbora in komisij po gradbenem pravilniku. Ta izplačila ne smejo presežati vsote plačanih gradbenih taks za te posle. Imovina regulacijskega sklada se nalaga v mestni hranilnici ljubljanski, kolikor ne bi bila potrebna za proračunsko gospodarstvo sklada.

Konkurz je razglašen o imovini Conradija Richarda, trgovca v Slovenski Bistrici (ustavljeno je bilo poravnalno postopanje), prvi zbor upnikov 8. julija, oglašiti se je do 20. avgusta, ugotovitveni narok 3. septembra.

Zlati rudniki v Peku. Iz Pariza poročajo, da znaša čisti dobiček Zlatih rudnikov v Peku 1,559,428 frankov, dočim je znašal 1936 samo 1,055,746 frankov. Dividenda bo znašala 70 frankov (za 1936 je znašala 33) za prvenstvene delnice in 20 (17) frankov za navadne delnice.

Zadržna zveza v Zagrebu izkazuje za lansketo leto povečanje vlog za 0,6 na 13,36 milij. din. Čisti dobiček znaša 24,748 din. Na skupščini zveze, ki je bila dne 27. junija 1938 v Zagrebu, je bil pooblaščen upravni odbor, da lahko najame za poživljenje dela kreditnih zadrug posojilo v znesku do 15. milij. din.

Borza

Dne 30. junija.

Denar

V zasebnem kliringu so danes nemški čeki nadalje popustili. Na vseh naših borzah so beležili 14,00-15,10, v Zagrebu pa še za sredo julija 14,80-15, za konec julija 14,90-15,10, za konec avgusta 14,85-15,05.

Angleški funt je ostal nespremenjen v Ljubljani na 238 denar, v Zagrebu 238 blago, v Belgradu 237,20-238,80.

Grški boni so beležili v Zagrebu 29,15 do 29,85, v Belgradu 29,25 denar.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 2,416,978, v Belgradu 2,025,000 din. V efektih je bilo v Belgradu prometa 1,346.000 din.

Ljubljana - tečaj i primom:

Amsterdam 100 h. gold.	2407,16-2421,76
Berlin 100 mark	1750,02-1763,90
Bruselj 100 belg.	736,94-742,01
Curih 100 frankov	986,45-1003,52
London 1 funt	215,10-217,16
Newyork 100 dolarjev	4317,26-4353,58
Pariz 100 frankov	120,77-122,21
Praga 100 kron	150,74-151,84
Trst 100 lir	227,94-231,03

Curih, Belgrad 10.	Pariz 12.1525.	London 21.62.	Newyork 436.375.	Bruselj 74.	Milan 22,95.
Amsterdam 241,50.	Berlin 175,70.	Dunaj 30.	Stockholm 111,45.	Oslo 108,625.	Kopenhagen 96,50.
Praga 15,13.	Varšava 82.	Budimpešta 86,50.	Atene 3,95.	Carigrad 3,30.	Bukarešta 3,25.
Helsingfors 9,53.	Buenos Aires 113,50.				

Vrednostni papirji

Ljubljana. Državni papirji. 7% invest. pos. 97-98, agrarji 58-60, vojna škoda promptna 476-478, begl. obveznice 80-90, dalm. agrarji 88-89, 8% Bler. pos. 96-97, 7% Bler. pos. 91-92, 7% pos. DHB 99-100, — Delnice. Narodna banka 7250-7350, Trboveljska 180-190.

Zagreb. Državni papirji. 7% inv. pos. 97,50-98 (97,50), vojna škoda promptna 475-478,50, za konec julija, avgusta, septembra in oktobra 475 denar, begl. obv. 90-92, dalm. agrarji 89,75-90,50 (90), 8% Bler. pos. 97,62-98,50, 7% Bler. pos. 92,87 denar, — Delnice. Trboveljska 195 blago, Tov. sladk. Bečkerek 600 blago, Osješka livarna 180 denar, Oceania 800 blago.

Belgrad. Državni papirji. 7% inv. pos. 98,50-99,50, agrarji (61,50), vojna škoda promptna 477,50-478,25 (478, 477,75), begl. obv. 90,50-90,75 (90,75, 90,50), dalm. agrarji 89,25-89,75 (89,50), 4% sev. agrarji 59,75-60, 8% Bler. pos. 97-98 (97), 7% Bler. pos. 92,75-93 (93), 7% pos. DHB 100 denar, 7% stab. pos. 98,50-99, — Delnice. Narodna banka 9320 denar, Priv. agrarna banka 227 denar (drobni komadi).

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica bč., srem. 235-237,50, ban. 230-235, bč., potiska 237,50-240, — Moka bč., ban. Og. Og. 340-350, 320-330, 300-310, 280-290, 205-215, 120-125, srem., slav. 335-345, 315-325, 295-305, 275-285, 205-215, 120-125, — Otrbi bč., srm., ban. juta vreče 115-122,50, — Tendence: pšenica, moka lahka, ostalo stalno, — Promet srednji.

Zasledovana roparia

Frane Pintarić

Jožef Koder

Oba sta osumljena roparskih pohodov v mariborski okolici. Koder bi ju kje videl, naj takoj sporoči orožnikom.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Petek, 1. julija: 12 Razni zbori pojo (plošče) — 12,45 Poročila — 13 Napovedi — 13,20 Vojaske godbe igrajo (plošče) — 14 Napovedi — 18,40 Predavanje o 70 letnici dr. Aleka Ušeničnika. Predaval bo vseučiliški profesor dr. Fr. Veber — 19. Napovedi, poročila — 19,30 Nacionalna ura: Bitka na Bregalnici — 20 letnica srbsko-bolgarske vojne leta 1913 (Nikola Colović) — 19,50 Deset minut za planince (g. inž. Avein Fr.) — 20 Monizsko: Buška, avertura — 20,10 Ženska ura: Naši letoviščniki (g. I. Volikonja) — 20,30 Akademski pevski kvintet: Skladbe A. Hajdriha — 21,15 Koncert češke klavirske glasbe (g. prof. P. Šivic) — 22 Napovedi, poročila — 22,30 Angleške plošče.

Sobota, 2. julija: 12 Plošče znane in izbrane bodo zdalej vam igrane. Vse hitje v prvi red brez sporeda, brez besed — 12,45 Poročila — 13 Napovedi — 13,20 Plošče znane in izbrane bodo zdalej vam igrane. Vse hitje v prvi red brez sporeda, brez besed — 14 Napovedi — 18,40 Za vesel delopust (igra Radijski orkester) — 18,40 Viki iz Amerike (g. dr. Jure Adlešič) — 19 Napovedi, poročila — 19,30 Nacionalna ura: O pogodovani nasoga primorskega krasa (prof. inž. Alfonz Hauders) — 19,50 Pregled sporeda — 20 O znanosti politiki (g. urednik dr. Alojzij Kuhar) — 20,30 VII. večer muzi-komedijantov — 22 Napovedi, poročila — 22,15 Za vesel konec tedna (plošče).

Kulturni obzornik

Orlovska himna se rodi

(Vlesek pri g. Vinku Vodopivcu.)

Ob čestnjah je Kronberg pri Gorici med vse lep. Pa tudi tih je tedaj. V rdečih vejah čepi vsa, mlado in staro in obira in izbira zlahtni sad. Še iz soštarje ne udarja popevke.

»Sedaj bo gospod Vinko gotovo doma, na črešnje in na kozarec me je povabil, torej pojdi mo,« sem sklenil.

Farovž je že ves v rožah; sestra jih goji in skrbni zanje prav tako nežno kot za našega gos-podar. »Gospod Vinko — tu smo že pozabili, da je njegov priimek pravzaprav Vodopivec — je sedel pri pisalniku. Seveda brez pelorine ne; tudi mandarinska čepica mora biti na glavi; pa tudi običajne pol »toškane« ovite v cigaretni papir; je vse? Pač še nekaj, odkar je šinilo malo revne noge: z jančevino podiš predpasnik čez kolena. Pa nikarite misliti, da je to ves »gospod Vinko«; njegova svetla in dobrodušna ocesa ter vedra nasmejanost, to ga naredi vsem prikupnega.

Tako sem ga sodelil in razojal, med tem ko je dokončeval briefer.

»Zdaj ei pa želen, ne,« je zaprl bukke in je velel prinesiti vina in črešnje. Razgovor se je začel plesti.

»Imaš časopise,« vprašam. »Si bral notri o mednarodnem telovadnem nastopu pod okriljem ZFO?«

»Aha, saj res,« pravi, »saj mi je pred kratkim dr. Cerin nekaj pisal o tisti moji himni, ki jo bodo »godli.«

Polotila se me je radovednost, da malce pokukam v kulturno delavnico našega priljubljenega ljudskega skladatelja.

»To je himna »Bratom Orlovi«? Seveda, saj je menda v predelani obliki uradna himna telovadcev? Povej, povej, kako je nastala.« — »Pri nas, ko ljudje elišijo ime »Vinko«, jim brž v ušesih zadonijo »Zabe«, pa »Kovačev študent« in ta himna Orlovstva. Ne morem reči, ali so prav te najboljše tvoji otroci, nam napoj glasbenikom eo pa vendar najbolj značilne Vinkotove.«

»Ben, peš poslušaj, kako je ratala tista pesem.« Poleti 1. 1909. je bilo nekega dne in sem prišel iz šole. Na mizi je ležala »Mladost«, odpremi in berem Lampetovo »Bratom Orlovi«. Kar navdušilo me je sočno besedilo — živigam motiv, ki je kar sam prišel, vzamem pero in v enem dušku vržem note na papir. Pri klavirju sem jo še malo popravil in ee mi je zdela dobra.«

»Pesem je bila tu, kako je pa novorojenček prišel v svet, sem stili vanj. — »To je bilo tako. Še tisti večer sem se spomnil, da imajo Mirenci prihodnjo nedeljo telovadni nastop. Spisal sem na čisto in nesel na pošto, da bi se jo zbor že za nedeljo navadil. Tudi jaz sem šel v Miren, lepo eo jo zapeli in vsi smo bili prav veseli.«

»Čuj, Vinko, veš, da še danes Mirenci hranijo tvoj izvornik, tako eo hvaležni.« — »A, saj eo bili fejsť fantje, prav zares. Zato sem jo drugi dan že instrumentiral za pihala, pa eo mi med vojno farovž razbili in je tudi tisto izginito. Izšla pa je Orlovska himna še tisto leto pri Katoliški bukvarni v Ljubljani, v moji zbirki za moški, mešani zbor in klavir. Druga izdaja »Orlovske himne in pesem Slov. Stražice« je pa izšla 1. 1921. Himno eo igrali in peli pri vseh telovadnih nastopih, najprej po Gorickem, potem je šla na Kranjsko in odtod na Češko. V Brnu eo jo Orli prvi sprejeli kot oficioelno himno. L. 1921. so jo tam tudi izdali pod naslovom »Mavneto, Orli!«. Gospod Nace iz Batuj me je opozoril nanjo; on je vse slovanske reči bral, potem so mi jo poslali. Viš jo, tamle na klavirju!«

»Pa se je morda še kdo drugi poskusil z njo?«

»Priatelj g. dr. Cerin jo je po naročilu Prosvetne zveze v Ljubljani na novo instrumentiral za pihala, in mi jo dal tudi v pregled. Ta je prav dobra in je zdaj oficioelna.«

»Kot mi je znano, sta tudi Sicherl in Saltner zložila svoji, pa se nista obdržala.« — »Ja, to je pa tako,« je pihnil Vinko zadnji oblaček s »toškane«, »kar pride sna glih« s »rea, tisto vžge in ostane, pri pesemeh pa to še posebej velja.«

Potrkaljo je, vstopila sta plaho ženin in nevesta za izpraševanje.

»Na, viš, zdaj bo pa spet proza,« ee je nasmehnili tjebeznivi gospod Vinko za slovo. R. B.

Dunajski slavist

knez Trubeckoj umrl

Dne 25. t. m. je po dolgotrajni bolezni, zadet od srčne kapi, umrl na Dunaju sloveči slavist in jezikoslovec, profesor N. Trubeckoj, star šele 48 let. Prof. Trubeckoj je dunajsko slavistično stolicu zasedel leta 1923, ko je prof. Vondráček odšel na novo češko univerzo v Brnu. Oče Trubeckoja je znani ruski filozof in rektor moskovske univerze, knez Sergej Trubeckoj. Mladi Nikolaj je že v prvih gimnazijskih letih pokazal veliko zanimanje za jezik in kot 15 letni, dijak je že napisal razpravo o nekem dotlej neraziskanem kavkaškem jeziku. Na univerzi se je posvetil splošnemu jezikoslovju, predvsem pa kavkaškemu jeziku in v l. 1916 je postal na univerzi v Moskvi docent za kavkaške jezike. Ob revoluciji je zapustil domovino in je bil skoraj tri leta profesor za indoevropsko jezikoslovje na univerzi v Sofiji, odtod pa je prišel na dunajsko slavistično stolicu, ki jo je 15 let uspešno vodil.

Poleg velikega števila razprav, ki se tičejo najrazličnejših in velikih problemov slovanskega jezikoslovja (posebej je treba omeniti njegovo izčrpno študijo o glasovih jezika izumrlih polabskih Slovanov) je posvetil prof. Trubeckoj svoje

temeljito jezikovno znanje (tudi praktično je obvladal poleg vseh evropskih jezikov tudi več uraloaltajskih in kavkaških) in svojo znanstveno dušo splošnemu jezikoslovju; o priliki prvega mednarodnega kongresa lingvistov v Haagu leta 1928 je ustanovil mednarodno društvo za strukturalno lingvistiko in pod njegovim vodstvom so se vršile debate o fonologiji že na prvem slavističnem kongresu v Pragi in so pozneje na lingvističnih kongresih v Kopenhagenu in Rimu zavzemale čedalje večji obseg, zanimanje in uvaževanje. Njegov sloves se je širil hitro; postal je član znanstvenih akademij na Dunaju, v Krakovu, v Pragi, Oslu in Amsterdamu. Slavisti in lingvisti vsega sveta mu ob vesti tako zgodnje smrti posvečajo hvaležnih spomin; njegovo delo in njegova misel pa bo v »Association internationale pour les études phonologiques« živila dalje v korist razvoja moderne jezikoslovja.

★

Dr. Ivan Esih, znani feljtonist zagrebškega »Obzora« in slavist izredne marljivosti, uradnik zagrebške jugoslavenske akademije umetnosti, jo izdal v ponatisku svojih krajših razprav, tako »intelični oris zgodovinske znanosti ob priliki izdajanja nove Hrvatske politične zgodovine, ki sta jo za Binozo napisala Josip Horvat in Ferdo Šišić« »Hrvatska politična povijest«. V drugi drobni opombi »Zaboravljeni švajcarski prijatelj Strossmayerja in Hrvata« je odkril v švajcarskem muzikologu, publicistu in umetniškem kritiku ter očetu slovanske etnologije M. J. F. W. Ritterju velikega prijatelja Strossmayerja in Hrvatov sploh; spisa je napisal ob referat o sociologiji češkega profesorja E. Chalupnega, ki ga je podal pod naslovom »Sociologija i karakter naroda«. Posebej razbira temeljno črto češkega naroda, ki je po Chalupnem — anticipacija, to je, da polaga povsod največjo važnost na začetek; to da se vidi že iz besednega naglaske.

Ob 100 letnici rojstva kardinala dr. Jakoba Missia

Ko se spominjamo rojstva velikih mož, je čisto naravno, da se pri tem spomnimo tudi njihovih mater.

Velike može rode le velike matere. S takimi materi se more ponašati tudi naš mali slovenski narod. V njem sta se v zadnjih sto letih rodila dva moža, ki sta postala velika po velikodušnem spominu svojih mater. To sta ljubljanski škof, poznejši goriški nadškof in kardinal dr. Jakob Missia, in njegov naslednik in ljubljanski škofjaki stoličar dr. Anton Bonaventura Jeglič. Kakor je Jeglič njegova mati rekla, da raje vidi, naj bi bil v Begunjah kozji pastir, kakor pa kak priden gospod, tako je tudi Missia pri izbiri poklica opominjala njegovo mati, da je boljše, ako sploh ne postane duhovnik, kakor če bi imel postati slab duhovnik. In res sta postala oba ne le dobra, ampak naravnost velika slovenska duhovnika.

Jakob Missia je bil rojen dne 30. junija 1838 na Moti v župniji Sv. Križa pri Ljutomeru. Oče Martin mu je umrl 1847, preden je končal osnovno šolo, ki jo je obiskoval v Kapeli, Radgoni in Mariboru. Zato pa sta tem bolj skrbela za njegov najstarejši brat duhovnik Anton in njegova mati. Brat ga je skrbno pripravil za gimnazij, ki jo je z odlično maturo dovršil leta 1857 kot gojence škofjakega deškega semenišča v Gradcu. Za pridnega dijaka se je očetovsko zavzel tudi graški škof Otokar grof Attems, ki ga je kot višješolca jemal vsako leto s seboj na počitnice v grad Seggau pri Lipnici, da bi se mu precej rahlo zdravje čim bolj okrepilo. Kljub vsemu dobrotam, ki jih je užival pri svojem škofu, pa se je mlademu dijaku gotovo večkrat zbužalo domotolžje, ki bi bilo gotovo še večje, če bi bil naprej vedel, da mu bo draga mati umrla že ob koncu njegovih gimnazijskih študij leta 1857. Kako je škof Otokar znal ceniti Missijevo domotolžje in kako ga je tudi v tem učil samopremagovanja, nam kaže naslednji primer. Dijak Missia je prejel žalostno obvestilo, da mu je mati hudo zbolela. V skrbni znanjo jo je dobri sin želel čim prej obiskati na domu. Škof Otokar pa ga kljub prošnji ni maral kar tako pustiti od sebe, češ da ni tako hudo in da bo že še imel priliko, da jo obišče. Zato pa je materino in sinovo ljubezen nagradil s tem večjo tolažbo. Nepriznavačeno da nekega dne zapreči voz, povabi vanj svojega gojenca in mu razodeva, da gresta sedaj skupaj obiskat njegovo bolno mater. Čisto gotovo sta tedaj mati in sin mogla spoznati in doživeti, kako plemenito more prava krščanska ljubezen družiti tudi ljudi različnega rodu in stanu. Takšna vzgoja ga njegovemu domu ni mogla odtujiti. Tudi pozneje je Missia ohranil zanimanje in ljubezen do svojega rodu. Kot ljubljanski škof je zaprosil župnika svoje rojstne župnije, naj mu sestavi rodovnik njegovih prednikov. Župnik je to z veseljem storil in Missia se mu je za izkazano uslugo prisrčno zahvalil.

Po smrti matere Neže in po enoletnem bogoslovnem študiju v Gradcu je isti škof Otokar prikrbel Missiju drugo in sicer duhovno mater, ki je vplivala nanj nič manj kot njegova telesna mati, da je zares postal dober in naravnost odličen duhovnik. Ta duhovna mati je bila Missiju tista hiša, ki je bila še veliko bolj oddaljena od Mote kakor škofjaki grad Seggau, hiša, ki je Missia dejansko vzgojila v duhovnika z vso svojo materinsko skrbjo, ne le v bližini škofa, kot je bil Otokar, temveč v bližini samega sv. očeta. Ta hiša je bil papeški zavod Collegium Germanicum-Hungaricum v Rimu skupaj s papeško gregorijansko univerzo.

Collegium Germanicum je bil leta 1552 ustanovil sv. Ignacij, ustanovitelj jezuitskega reda, da bi se v njem v smislu tridentskega cerkvenega zbora vzgajali pravi apostoli za vse pokrajine tedanjega nemško-rimskega cesarstva. Po razpadu cesarstva so se vanj sprejemali in se še sprejemajo izbrani kandidati iz istih dežel, najsi pripadajo tej ali oni državi, tej ali oni narodnosti. Kakšne ideale ima ta zavod, kako je organiziran in kako močno vpliva na svoje gojence, je v slovenskem jeziku lepo opisal nedavno umrli stolni kanonik dr. M. Opeka v knjigi »Iz mojih rimskih let« (Ljubljana 1935). Ker je za ta zavod kot večstoletna tradicija posebno značilno, je poleg globoke in sistematične 6-7 letne umske in srčne izobrazbe tista bratovska ljubezen med gojenci vseh narodnosti in škofij, ki je drugod ne najdemo zlepa.

Vzgoja, ki jo je v imenovanem zavodu prejel Missia, se mu je globoko vtisnila v duha in srce kot ideal, ki mu je ostal zvest vse svoje življenje in je z njim želel osrečiti tudi druge. Ta vzgoja je ključ za umevanje njegovega duha, dela in uspehov. Bolj kot vse drugo je ta vzgoja v zvezi z njegovimi naravnimi sposobnostmi in z njegovim sodelovanjem vplivala tudi na njegov zunanji značaj in nastop.

Po končanih rimskih študijah je Missia dvajset let (1864-1884) deloval v Gradcu in sicer kot prefekt v deškem semenišču, dvorni kaplan in škofov tajnik, škofjaki kanceler, konzistorialni svetnik in stolni kanonik, od leta 1884 do 1898 kot škof v Ljubljani, od leta 1898 do svoje smrti 21. marca 1902 pa kot nadškof v Gorici in kardinal. Vse to dobo je Missia ostal v najtesnejši zvezi z

Germanikom. O tem nam pričajo pisma, ki jih je pošiljal predstojnikom zavoda v prvi vrsti zato, da bi iz njegove okolice sprejemali v zavod čim več gojencev, ki jih je sam poiskal in predlagal, pričakujoč od njih kar največ koristi za Cerkev in domovino. To njegovo prizadevanje je Bog blagoslovil zlasti v pogledu na ljubljansko škofijo. Kako so njegovi gojenci znali ceniti to njegovo modrost in dobroto, nam o sebi, in lahko rečemo, da tudi v imenu drugih, pač najbolj zgovorno priča kanonik dr. Opeka, ki je prav zaradi tega imel Missia za svojega drugega očeta in mu je v začetku in na koncu svoje knjige »Iz mojih rimskih let« posvetil svoj najprisernejši spomin. Isti pisatelj se je odločil, da postavi svojemu dobrotniku za 100 letnico njegovega rojstva hvaležen spomenik v obliki popolnega življenjepisa. A ponižni »krčmar pri Treh kronah« (glej citirano delo str. 204 do 207) ga je za svoj jubilej raje poklical k sebi v svoje nebeške dvorane po zaslužen krono življenja. Ko je Missia ob povišanju v kardinala obiskal v Rimu tudi njemu tolikanj dragi zavod, je v svojem nagovoru blagovolil gojence, da so »otroci take hiše, sinovi take matere«; svoja leta v zavodu je imenoval »zlato dobo svojega življenja«. Ko je potem kot kardinal prevzel svojo naslovno cerkev v Rimu, je rad porabil priliko, da je »pred vsem svetom izpovedal svojo hvaležnost zavodu, ki ga je vodil kakor mati in vzgojil za duhovnika Najvišjega«.

Označili smo Missijevo vzgojo v tujini posebej zaradi tega, ker naj bi po nekem mnenju prav ona pri Missiu nekaj zakrivila, namreč to, kakor da ni bil tako tesno povezan s slovenskim narodom kakor n. pr. njegov rojak Anton M. Slomšek, oziroma so nekateri celo dvomili, ali se je sploh čutil Slovenca. Razlika med njim in Slomškom je vsekakor ta, da svoj narodni zavesti ni dajal takšnega pisateljskega in ljudskopedagoškega izraza kakor Slomšek, ker pač ni bil pisatelj Slomškove sorte in ni deloval v takšnem preprostem dušnopastirskem položaju kot Anton M. Slomšek. Njegova narodna zavednost se tudi ni izživljala v praznih »življajo-klicih. Ni pa razlika v tem, da takšne narodne zavesti ni imel. Sploh pa je napadno, ako kdo vzgojo in izobrazbo v tujini a priori smatra enostavno za narodno škodljivo. Saj se tudi člani narodnih dinastij večkrat vzgajajo v tujini. Res je, da tujina človeka lahko popolnoma odtuji njegovi domovini. Krivda za to pa pade ne samo na tujino, temveč tudi na človeka, ki se tako zelo prepusti njenemu vplivu. Takšne odtujitve kajpada ni mogoče odpraviti. Ni pa nujna. Skraj nujno pa življenje v tujini odtirga človeka od tistih domačih razmer in osebnosti, ki so iz daljave gledane malenkostne, dasi se domačinom zde velike in imenitne. Takšen odhod v tujino (v fremd) so včasih rekli naši ljudje z nemško tujko) more človeku duševno obzorje samo razširiti in ga po povratku osvoboditi od bojazljivih ozirov na razmere in osebe, ki bi ga v njegovi iniciativnosti utegnile samo ovirati. Dalje se človeku v sožitju s tujimi ljudmi veliko bolj jasno razodeva skupna in splošna človečnost. Končno more v tujini najti učitelje in vzgojitelje, kakršnih bi doma v obstoječih razmerah zastojal iskal. Prav posebej na Missiu so mogli naši ljudje opazovati in občudovati tiste vrline, ki bi se v ozkih domačih razmerah ne bile mogle tako razviti: široko duševno obzorje, dostojanstvo, srčno kulturo in harmoničnost osebnosti, ki so vse naše ljudi v občevanju z njim skrivnostno dvigale nad površino domačih razmer in običajev. S temi vrlinami se je mogel Missia uveljaviti tudi v zunanjem svetu in se lepo živeti ne le v svoji ožji domovini, na Štajerskem, temveč tudi na Kranjskem in Goriškem. Od te Missijeve univerzalnosti se lahko naš narod uči, kako si more pridobiti splošno ugled, ako se znebi tistega tlačanskega hlapčevstva in tiste napačne sramežljivosti, zaradi katere zardi v zadregi, brž ko prestopi državno ali narodno mejo, in tiste neolikanosti, nad katero se morejo ljudje v zunanjem svetu zaničljivo spotikati. Le zaradi svojih univerzalnih vrlin se je Missia nehoti povzpeli v svojem ugledu tako visoko, da je postal prvi slovenski kardinal. V tem se je Missia izkazal velikega kot sin svojih dveh velikih mater.

Preden pa je Missia dosegel to visoko čast, se je izkazal velikega že kot ljubljanski škof s svojim delom in s svojimi zaslugami za katoliški slovenski narod. Kot škof je deloval v zvezi z Rimom, v zvezi z avstrijskimi škofi, v zvezi s škofi ilirske cerkvene province, v zvezi s teologi in v zvezi s katoliško zavednimi laiki. Pod njegovim vplivom je katoliški slovenski narod doživel svojo drugo renesanso.

Missia je živel in deloval v dobi liberalizma, ki se je ne pod imenom krivoverstva, ampak pod imenom naprednega političnega, kulturnega in evetovnega nazora razširil k nam iz nemške Avstrije šele potem, ko ga je papež Pij IX. s svojim Syllabom (1864) že odločno obsodil in tako za vesoljno Cerkev izvršil ločitev duhov. Na Sloven-

skem so se kot prvi javno proglasili za pristaše liberalizma slovenski visokošolci l. 1868. A po vzgledu avstrijskih nemških katoličanov, ki so se v šestdesetih letih prejšnjega stoletja začeli organizirati proti liberalizmu, so tudi pri Slovencih nekateri duhovniki (Ljublj. kanonik Kramar, dr. Čebašek, L. Jeran, prošt dr. Jare, stolni vikar Karel Klun, prof. Marn in župnik Jerič) začeli nastopati kot katoliški buditelji. Katoliško zavest naj bi krepila Katoliška družba, ki je bila ustanovljena l. 1868 kot plod zasebne podjetnosti, in že l. 1872 je Karel Klun pozival k ločitvi duhov. V političnem življenju naj bi proglašal katoliška načela list »Slovenec«, ki je bil na isti način ustanovljen l. 1873. To leto so se Slovenci v pogledu na liberalizem že razdelili dejansko na dva tabora. Župnik Jože Jerič je l. 1879 v prospeh katoliški misli ustanovil Katoliško bukvarno, l. 1883 pa Katoliško tiskarno. Vsa ta privatna podjetnost pa v škofu Pogačarju ni našla nobene opore. Poleg tega tudi naša duhovščina v pogledu na liberalizem ni bila edina. Na strani liberalcev so stali tudi mnogi duhovniki, ki njihovih protikatoliških izpadov niso odobrvali, a se jim tudi niso upirali, v svetnih zadevah pa so šli za njimi. A ravno o poslednjih je vladala med njimi velika načelna nejasnost.

V času Missijevega škofovanja v Ljubljani pa se je katoliška zavest razmahnila prvokrat z vso načelno in cerkveno avtoritativno jasnostjo, tako da je hvaležno sprejela vse, kar so že prej v tem pogledu ustvarili dobrega razni poedinci in da je ustvarila podlago za ves nadaljnji razvoj smotrno organiziranega slovenskega katoliškega gibanja na verskem, prosvetnem, političnem in gospodarskem področju. V tem je Missijev epohalni pomen za nas. Posebno glasno je načelno jasnost oznanjal dr. A. Mahnič. Čisto gotovo je, da je Missijevim uspehom Mahnič mnogo pripomogel. Res je pa tudi, da bi brez Missijeve opore tudi Mahničevo delo ne bilo rodilo takšnega sadu, kakršnega je. Obema so nasprotniki očitali, da sta med Slovenci povzročila nepotreben in škodljiv razdor. V resnici je ta razdor zakrivil liberalizem, ki je skušal pridobiti zase nekatere slovenske mohamedane, ki jih nikjer ni bilo, ampak nikogar drugega kakor vprav slovenske katoličane. Zakrivil ga je zlasti s svojim izizvalnim nastopom l. 1887, ko je papeža Leona XIII. imenoval »izvirg človeštva«. Zato so ga škofje goriške metropolije morali v skupnem pastirskem listu avtoritativno obsoditi. Zakrivil so ta razdor med Slovenci tudi na katoliški strani tisti, ki so s svojo brezbriznostjo napram liberalizmu omogočili takšno njegovo razširjenje, da je pri obračunu z njim moral nastati razdor. Zakrivila ga je končno katoliška ideja, ki je z liberalizmom nezdružljiva. Dejstvo, da sta ravno Missia in Mahnič privedla slovenske katoličane do jasnega spoznanja o nezdružljivosti liberalizma s katoliško idejo, je napačno misel, da sta povzročila razdor med Slovenci ona dva zgolj osebno, mogoče vsilili le tistemu nasprotniku in opazovalcu, ki ne pozna bistva in moči katoliške ideje. Osebnost sta ga »zakrivila« le toliko, kolikor ideje ne vplivajo na zgodovino kot neka bitja sama zase (Mahnič je dejal: kot neke ptice,

ki same zase letajo po zraku), ampak vprav po osebah, ki jih ideje prevzamejo.

Ločitev duhov, ki jo je povzročilo že skupno pastirsko pismo škofov ilirske province l. 1887, je sledilo na strani katoličanov vedno tesnejše združevanje in živahnije delovanje. Že leta 1887 se je ustanovilo Katoliško tiskovno društvo v Ljubljani, ki je prevzelo v svojo last Katoliško bukvarno in Katoliško tiskarno. Razmahnil se je katoliški tisk: l. 1888 so začeli izhajati Rimski katolik, Dom in svet in Domoljub, dočim je Slovenec že l. 1883 postal dnevnik. L. 1890 je bilo ustanovljeno Katoliško politično društvo, l. 1892 pa se je sestel prvi slovenski katoliški shod v Ljubljani, naš prvi katoliško-narodni parlament, ki je izvedel vsem vidno in trajno ločitev duhov in začrtal jasn program za vse nadaljnje delo.

Pri pospeševanju vsega tega dela je Missia vodila gorečnost za vero katoliškega slovenskega naroda, ne pa kakšno sovraštvo do oseb. Njegov ljubezniv značaj in nastop je bil vsem znan. Kljub temu je bil predmet srditih napadov svojih nasprotnikov. Krivica, ki se mu je godila, ga je sicer bolela, a zato ni prav nič omahoval. Tudi ni pri tem prezrl prave podlage za vse pristno katoliško delo, poglobljanje verskega življenja med ljudstvom in duhovščino. Skrbel je za pravo umsko in srčno izobrazbo duhovnikov. V duhovsko semenišče je vpeljal pouk o sholastični filozofiji in meditacije. Poživil je pastoralne konference in duhovnike poleg tega združil v Sodalitas SSI Cordis. Enako je skrbel za redovništvo in samostane.

Missievo načelo je bilo: »Borimo se za dobro stvar mirno, premišljeno, vztrajno, potrpežljivo.« A poleg dela je priporočal molitev. Zato je na drugem katoliškem shodu v Ljubljani kot kardinal opominjal:

»Dostikrat premišljujem, kakaj dandanes marsikateri tudi dobre reči nimajo uspeha. In marsikdaj si moram odgovoriti: zato, ker dostikrat mislimo samo na delo in premalo na molitev. Zares, dela se vsestransko, piše se, organizuje se... Toda pri tem se dostikrat pozabi, da ves blagoslov prihaja od zgoraj, da treba — moliti.«

Od Missieve smrti nas loči že ena cela sloveška doba. Če smo v tem času katoličani v marsičem napredovali, gre zasluga za ta napredek tudi Missiu kot našemu prvemu javnemu pionirju. Tudi razmerje med katoličani in nasprotniki se je medtem splošno obrnilo na bolje, vsaj kar zadeva spoštovanje osebnosti kljub idejnim razlikam tako v presojanju sodobnih vprašanj, kakor v presojanju bližnje in daljnje preteklosti. O Missiu bo zaveden katoličan po vsej pravici še danes in vedno lahko dejal, da je bil to mož, ki je kot škof v odlični meri izvršil svojo nalogo.

V zgodovini rimskega zavoda, v katerem se je vzgajal Missia, je kardinal Steinhuber dobro označil našega škofa takole: Missia je bil škof, kakršnih je Avstrija malo imela; učen, za vse škofovske posle sposoben, zelo uviden in pameten, pa obenem, kar je še brez primere več vredno, izredno ponižen, iskreno pobožen in vnet gorec za duše... Če bi za Missievo veličino ne imeli nobenega drugega dokaza, kot je bil naš pokojni nadškof Jeglič, ki se mu je s spoštovanjem in občudovanjem klanjal v duhu do svoje smrti, bi nam že ta dokaz moral praktično popolnoma zadostovati. A nepristranska zgodovina bo Missievo podobo izklesala v tako izraziti harmoničnosti, kakršna je bila svojska njegovemu značaju, in jo bo postavila še višje, kot je vrh Sv. Gore pri Gorici, kjer počivajo njegovi zemeljski ostanki. Fundamenta eius in montibus sanctis.

Dr. J. Turk.

† Dr. Mihael Opeka:

In nomine Domini! (V imenu Gospodovem!) 11. IX. 37

Kardinal Missia

(Ob stoletnici njegovega rojstva)

Uvod

Govoril sem s prijateljem duhovnikom, in mi je dejal: »Ali se ti ne zdi, da je Missia pri nas preveč pozabljen?« Resnično se je tudi meni že davno tako zdelo! Kdo in kaj in kje pa nam še obuja spomin na moža, ki je vendar — ne glede na vse drugo — edini med Slovenci dosegel v Cerkvi najvišjo, kardinalsko čast? Beseda prijateljeva je meni tembolj zarezala v srce, ker je bil Missia moj osebni največji dobrotnik. Začel sem misliti, če bi imel še toliko moči, da bi ob stoletnici njegovega rojstva pokazal Slovincem Missijev pozabljen obraz. Videl sem, da so moči slabe — a želja, obnoviti med nami življenje, delo in osebnost tega velikega sina našega naroda, je rastle iz dneva v dan in ž njo zaupanje in pogum. Tako sem začel zbirati, urejati, pisati. Našel sem zvestih pomočnikov: v Rimu p. Karla Kleina, rektorja zavoda Germaniko-Hungarika; v Gorici bogoslovnega profesorja dr. Andreja Pavlica; v Gradcu dvornega svetnika, vseučiliškega profesorja dr. Janeza Koecka; v Ljubljani nekdanjega Missijevega tajnika, stolnega kanonika Josipa Šiška, prof.

dr. Alfonza Levičnika, samostan karmeličank in jezuitski. Ti in še nekateri drugi sodelavci, od katerih ne smem pustiti neomejenega sedanjega župnika Missijeve rojstne župnije dekana in častnega kanonika Josipa Weizla, so me tako zelo podpirali pri podvzetem delu, da je pričujoča knjiga skoraj bolj njihova kakor moja stvaritev. Naj bo vsem za trud izrečena najboljša zahvala! — Če že ne popolno, vsaj nepopolno podoba Missijevo kažejo ti listi. Vse nepopolnosti pa blagohotni bralec ne devaj na rovaš slabih moči sestavljalčevih: dobršen del je je kriva veličina moža, pokazanega v tej podobi. Saj velikih ljudi še veliki ljudje ne morejo popolno upodobiti.

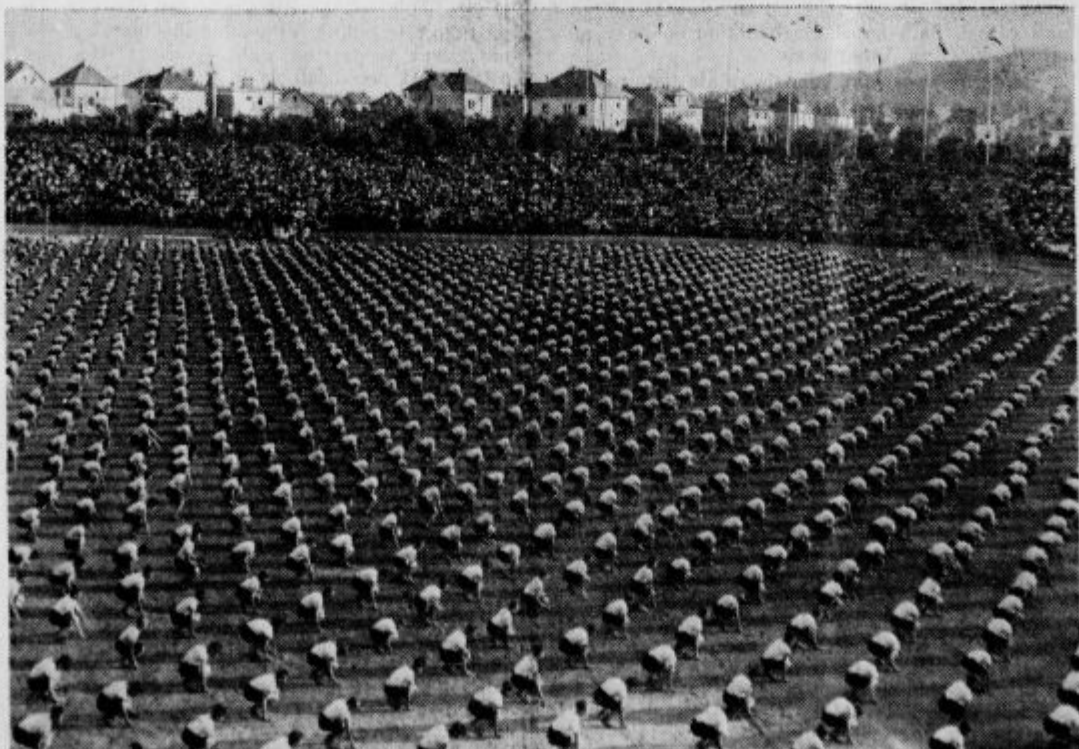
V Ljubljani

Tako se glasi začetek rokopisa, ki ga je rajni g. kanonik dr. Opeka, ki je lani prehodil in pregledal Missijeve kraje, pripravil za tisk nameravane knjige, ki bi naj izšla za stoletnico Missijevega rojstva. Napisal je do 13. strani Missijevo življenje do vstopa v rimski Germanik. Ko mu ne bi bolezen in smrt izrgala peresa iz rok, bi čitali danes krasno knjigo. Tako pa naj bo tiskan ob stoletnici kardinalovega rojstva vsaj gornji Uvod iz pietetne do žal prerano umrlega velikega častilca kardinala Missia.

Zbrani material brani zdaj g. kanonik J. Šiška, ki delo z veliko vnemo nadaljuje. Dal Bog, da bi ga mogel kmalu dovršiti, ker hitro izginjajo žive priče Missijevega življenja in delovanja!

Uredništvo »Slovenca« me je prosilo, naj bi kaj napisal o kardinalu Missiju v luči njegovega rojstnega kraja kot njegov rojak. V tem oziru bi rad najprej ugotovil kardinalovo ime. Zaradi imena »Missia« ga je namreč nekdo že hotel reklamirati za Italijane, češ, ime je italijansko, torej so to kaki italijanski priseljenci, ki so kdaj prišli na Murško polje. Kardinal je rojen na Moti v župniji Sv. Križa pri Ljutomeru 30. junija 1838 (julij v biogr. l. je tiskovna napaka). Kardinalovi sorodniki in drugi prebivalci istega imena v tej župniji in v sosednjih župnijah Ljutomer, Veržej, Sv. Jurij ob Ščavnici, Kápele, Mala nedelja, Gornja Radgona, se zdaj pišejo Misja. Ker so bile matrike v graški škofiji, kamor so spadale Slovenske gorice do leta 1859, nemške, je kardinalov krstitelj zapisal ime Misja v nemški izgovorjavi Missia. Kardinalovo ime pa se pri nas sklanja: Misja, Misja, Mislu(i), Misja, pri Mislu(i), z Mislom. Mi hodimo »k Mislovim«, da spoznamo »Mislove« sorodnike. Na Vipavskem imamo ime »Misle« in tudi »Misel«. Ti so doma seveda pri »Mislovihi«. V kardinalovih življenjepisih se včas najde zveza, kakor da bi se kardinalovi rojstni hiši reklo po domače »pri Mislovihi«. Če kdo pravi, da je »Misja rojen pri Mislovihi«, je to isto, kakor če bi o njegovem rojaku Miklošiču rekli, da je rojen pri »Miklošičevih«. Mislovo ime torej nima nič opraviti z »misijec« ali »Mesijec«, ampak je pristno slovensko.

Kardinalova rojstna župnija Sv. Križ na Murškem polju in Kápele pri Radencih, kamor spada rojstna vas Mota od 1. avgusta 1889, ker je bliže

Proste raje članov na glavnem popoldanskem nastopu na Stadionu

Kapeli kot Sv. Križu, sta seveda ponosni na svojo velikega rojaka. Kdor prebira v Slekovčevi kroniki »Župnija Sv. Križa in trg Veržej«, ki se hrani v rokopisu v župnišču Sv. Križa, življenjskega kardinala Missia, najde lahko nekaj podobnosti med Slomškom in Missijem. Slomšek je imel izredno dobro in pobožno mater, ki je pripravljala sinu pot do študija. Missijeva mati enako po rani očetovi smrti. Slomška je vzgajal duhovnik Prašnikar, Missia pa duhovnik Anton Missia, kardinalov 20 let starejši brat. Ob novi maši tega g. Antona je bil njegov najmlajši bratec Jakob šele štiri leta star. Pa so Antonu že takrat naročali, naj skrbi, da bo Jakob tudi duhovnik. Ko je bil Jakob 9 let star, je umrl oče; ko je imel 19 let, mu je umrla mati 24. avg. 1857. Umirajoča mater je Anton tolažil, češ Jakob je že sprejet v bogoslovje. Mati pa je modro dejala: »Prav je, da bo duhovnik, ali reci mu, naj bo dober duhovnik, drugače naj rajši ne bo!« Ta brat Anton je dal Jakobu že v ljudski šoli glasbo učiti, ker je imel sam in Jakob izredno dober posluš. V počitnicah pa je bil Jakob kot dijak pri bratu Antonu v župnišču, kjer je služboval. Ker je Jakob kot gimnazijev dijaškega semenišča v Gradcu bolehal, ga je od pete gimnazije dalje imel škof grof Attems na počitnicah v škofovskem gradu Sekovi pri Litnici, od koder sta nekoč skupaj obiskala bolno mater. Anton je kot kaplan in župnik služboval na več mestih nemškega in slovenskega dela bivše graške škofije. Leta 1811 je stopil v pokoj. Brat, škof Jakob Missia, mu je dal stanovanje v škofovski hiši nasproti župnišču Sv. Petra v Ljubljani ter ga imel vsako nedeljo pri skupnem obedu v škofiji. Umrl je 7. jun. 1894. Škofovski kaplan dr. Alfonz Levičnik je bil pri smrti tega pobožnega duhovnika, škof Missia pa je zaradi te smrti prekinil birmovanje. Anton je pokopan pri Sv. Krištofu. Pred leti sem dal obnoviti napis na njegovem nagrobnem spomeniku po naročilu pranečaka Franca Misja, duhovnika in profesorja glasbe in jezikov na gimnaziji pri Sv. Pavlu v Minnesoti, Sev. Amerika. Ta pranečak je mislil tudi na to, da bi dal krsto s telesnimi ostanki kardinala Missia prepeljati od Sv. Gore pri Gorici v Ljubljano. Odsvetoval sem mu to. Kardinal naj le ostane v našem svetišču pri Gorici. Grob kardinalovega vzgojitelja pa imamo pri Sv. Krištofu. Grob je že opuščen, kamnitni spomenik še čuva g. župnik p. Kazimir, kardinalova pranečakinja Marija pa je naročila, da se napis naredi za glavnim oltarjem nove cerkve, kjer je že več takih napisov. Grob Slomškovega vzgojitelja Prašnikarja obiskujemo na Spodnji Polskavi, Missijevoga vzgojitelja pa pri Sv. Krištofu.

Škof Missia že zgodaj ni imel več najbližjih sorodnikov doma. Vendar je ostal v zvezi z domačo hišo, kjer je gospodaril do najnovejšega časa nečak Franc Misja, po katerem je prevzel posestvo njegov sin Peter. Škof Missia je dal študirati nečakovega sina Franca ter sorodnika nečakove žene Franca Osterca v jezuitskem zavodu v Kalksburgu pri Dunaju. Ko je kardinal 24. marca leta 1902 umrl, nista imela sredstev za Kalksburg. Zato sta nadaljevala gimnazijo v benediktinskem zavodu Sv. Pavla na Koroškem. Franc Misja je odšel v Ameriko in tam postal duhovnik in profesor, kakor že omenjeno, Franc Osterc pa je postal v Mariboru profesor verouka na učiteljski šoli. Zdaj je po ukinitvi tega (ženskega) učiteljskega upokojen ter še deluje trenutno kot duhovni pomočnik pri Sv. Tomažu blizu Ormoža.

V lepi zvezi je ostal kardinal Missia tudi s svojo rojstno župnijo Sv. Križ na Murskem polju. Leta 1897 mu je poslal križevski župnik Lacko rodovnik s podatki o škofovih sorodnikih. Zato se ljubeznivo zahvaljuje.

»Prečastiti gospod župnik! Prav srčno se Vam zahvaljujem za Vaše pismo in za podatke, ktere ste mi poslali o mojih stariših in sploh o mojih sorodnikih. Bog Vam povrni! Sicer pa stori človeka nekako žalostnega, kadar se vidi od mnogoštevilne družine edinega več na svetu. Zares, quid est homo! (Kaj je človek!) Sestavek, ki ste mi ga poslali, je jako lep in obširen, in se Vam in tistemu, ki ga je spisal, ne morem zadosti zahvaliti. To je stalo veliko pretekovanja in veliko truda. Zato pa prosim, ne zamerite mi, ako si dovoljujem, izraziti Vam svojo hvalečnost še skromno prilogo, ki jo nahajate tukaj. Priporočam sebe in svoje v Vašo molitev; saj menda vsi razum pokojnega brata župnika počivajo na pokopališču pri Sv. Križu; ter ostanem s odličnim spoštovanjem Vam hvaležno vdani

† Jakob kn. šk. < Ljubljana, 21. maja 1897. Ko je župnik Lacko proti koncu prejšnjega stoletja dal povečati in preslikati križevsko cerkev,

je šla posebna deputacija križevskih rojakov (stolni dekan dr. I. Križanič, prof. verouka J. Kardinar, župnik A. Lacko in bogoslovec J. Kosi) h kardinalu v Gorico prositi pomoči. Ne zaradi kardinalovega prispevka, ampak že zaradi velikega rojaka, ki je bil križčan v tej cerkvi, so naredili v prezbitariju v enem slikanem oknu grb kardinala Missia, v drugem pa grb knezoškofa Mihaela Napotnika, ki je novo cerkev posvetil.

Dne 28. julija 1901 je blagoslovil križevski rojak dr. Križanič s posebnim dovoljenjem izredno slovesno po navdušeni pridigi s pontifikalno sv. mašo, obdan od mnogoštevilnih križevskih duhovnikov rojakov, novi veliki oltar, za katerega je zopet dal kardinal precejšnjo vsoto. Župnik Weigl je kardinalu to blagoslovitev naznanil. Dva dni potem pa je dr. Križanič, ki je zelo rad zahajal v domačo župnijo k cerkvenim slovesnostim in tudi nam rojakom isto priporočal, nagloma umrl v križevskem župnišču. Na Weiglovo naznanilo o tem hudem udarcu za križevsko župnijo je kardinal Missia okrog 7 mesecev pred svojo smrtjo poslal ganljivo pismo, v katerem sam lepo razkriva svojo nežno ljubezen do cerkve svojega kmeta in rojakov. Pismo se takole glasi:

»Prečastiti gospod župnik! Če mi je Vaše pismo (o blagoslovitvi novega oltarja) bilo v veselje, me je vest, s katero ste mi naznanili tako naglo in nepričakovano smrt g. dr. Križaniča, toliko bolj užalostila. In kako ne? Saj je to bridka izguba za nas vse, zlasti pa še za križevsko župnijo, katere dika je bil pokojnik. Ne ostane nam drugega, kot vdati se, in moliti presveto voljo božjo. Nekako milo pa se mi zdi, da je dr. Križanič umrl ravno v svoji rojstni župnji, in da je blago svojo dušo izdihnil po svetem opravilu izvršenem ravno v svoji domači cerkvi — kakor da bi ga ljubi Bog hotel odpoklicati ravno od tam, kjer mu je delil prve milosti, in poplačati mu za življenje, katero je vseskozi in še v zadnjem svojem dejanju bilo posvečeno njegovi časti. Naj v miru počiva dragi naš rojak!

Vam se pa prav iz srca zahvaljujem za Vaše pismo in za prijaznost, s katero ste me tako hitro obvestili o tem žalostnem dogodku. Ljubi Bog spremljaj Vas z najboljše svojim blagoslovom, da morete prav uspešno delovati in zidati na dušni cerkvi, katero je previdnost božja izročila Vaši pastirski skrbi.

Spominjajte se v Svojih molitvah tu in tam tudi mene, ki sem z resničnim spoštovanjem Vam hvaležno vdani

† J. kard. Missia, kn. nadškof. <

Gorica, 4. 8. 1901. V ljubljanski in lavantinski škofiji so ob stoletnici kardinalovega rojstva v vseh župnijskih cerkvah spominke svečanosti. V rojstni župnji Sv. Križ pri Ljutomeru smo delali že pred enim letom načrti za tako slavnost. Za slavnostnega govornika v cerkvi smo mislili naprositi rajnega g. M. Opeka. Bog je spremenil načrt. Slavnost se misli vršiti, ko bo prišel omenjeni kardinalov pranečak, prof. Fr. Misja, iz Amerike. Ta bo tudi odločil, ali bo ob rojstni hiši, v katero je že vzdana kardinalu spominška plošča, kaka svečanost.

Preden sem spisal te spominke, sem obiskal grob kardinalovega brata pri Sv. Krištofu in se razgovarjal z bivšima Missijevima škofovskima kaplanoma, st. kanonikom Šiško in prof. dr. Levičnikom.

Oba govorita o svetniškem liku škofa in kardinala Missia, o njegovi umerjenosti in harmonični osebnosti, o izredni izobraženosti v vseh teoloških vedah ter globoki srčni kulturi. O slabostih bližnjega, o tem, kar je zvedel manj dobrega o duhovnikih, ni nikdar govoril. To je bilo »zaklenjeno v njegovih kraljevih prsih.« Sebe, pravita, ni nikdar silil v ospredje, bil pa je vseskozi v šolah prvi odličnjak. Zato je tudi uničeval pisma o sebi. Dr. M. Opeka je prosil, naj mu križevski častni kanonik Weigl naredi Missijev rodovnik. Torej se je moral rodovnik, ki ga je že imel Missia, ali izgubiti, ali pa ga je sam uničil. Zdaj se je tudi šele zvedelo, da je škof Missia spisal dr. Jegliča za škofa v Ljubljano. Univ. prof. dr. Polec hrani dokument, iz katerega je razvidno, da je Missia sprejel šele takrat ponujeno nadškofijsko stolico v Gorici, ko so mu zagotovili, da bo Jeglič njegov naslednik v Ljubljani. Missia sam pa ni rad šel v Gorico. V družbi z ljubljanskimi duhovniki je nekoč kazal iz Gorice proti Kranjski govoreč: »Tam je moja ljuba Kranjska!«

Sam torej kardinal Missia ni hotel hraniti spominov nase. Tem bolj pa smo mi potrebni spominov nanj, da nam bodo svetel zgled in vzor.

Dr. M. Slavič.

Celje

c 30-letnico mature proslave maturantje celjske gimnazije iz leta 1908 v četrtek, dne 7. julija 1938 v Celju. Na predvečer dne 6. julija je sestanek v hotelu Evropa in sicer ob 20. uri. Na tem sestanku določimo sporazumno spored za prihodnji dan. Ker od leta mature vse do letošnjega leta nismo proslavljali nobene obletnice, so vsi tovariši iskreno vabljani, da se udeležijo tega sestanka, ker bo po tako dolgih letih to naš prvi sestanek. Na svidenje!

c Državna realna gimnazija v Celju prosi starše otrok, ki so v juniju napravili sprejemni izpit, da pošljejo najkasneje do torka 5. junija t. l. izjavo za klasično gimnazijo v Celju na ravnateljstvo državne realne gimnazije v Celju, da se more akcija za otvoritev klasične gimnazije v Celju nadaljevati.

c Učiteljski zbor deške meštanske šole je ob smrti očeta g. kateheta Fr. Lukmana daroval dijaški kuhinji na meštanski šoli namesto venca 100 din.

c Dar Vincencijevi konferenci. Višji veterinarški svetnik g. Josip Stupar je daroval namesto venca na kredo svojega sošolca in prijatelja prerano umrlega meštanskošolskega kateheta pred g. Franceta Kogejja Vincencijevi konferenci v Celju 150 din. Bog plačaj!

c V celjski bolnišnici so umrli: 30-letni zidar Krušič Josip iz Šmarjete pri Škofiji vasi in 12 letna hči rudarja Ana Cvikel iz št. lja pri Velenju. V Sv. Juriju ob juž. žel. je včeraj umrl 44-letni trgovski potnik Viktor Koratin. Naj jim sveti večna luč!

c V mesecu juniju je umrlo v Celju skupno 32 oseb in sicer 10 doma in 22 v bolnišnici.

c Neveča ne počiva. 18-letni posestnikov sin Ivan Podpečan iz Lokovine je padel pod voz in kolo mu je zlomilo desno nogo v členku. Zalokar Kristina, 24-letna služkinja iz Polč pri Braslovčah je 29. t. m. padla s kolesa in si zlomila levo nogo v členku. V Nezbišah pri Rogatcu je 44-letna dnarica Strašek Terezija padla s lestve in si izpahnila desno roko. Po stopnicah je padel v Levcu pri Celju Veber Anton, minar, in si zlomil levo nogo. 54-letna posestnica Zobeč Franciška iz Bodrišne vasi pri št. Vidu pri Grobelnem je padla s skednja in si zlomila rebro. Vsi se zdravijo v celjski bolnišnici.

c Tujaki promet v Celju v mesecu juniju 1938. Lanako leto v mesecu juniju je obiskalo Celje 1012 tujcev, letošnje leto pa 1039. Od teh je 824 inozemcev in 215 tuzemcev. Po poslovnih opravkih je prišlo v Celje 896 tujcev, kot izletnik pa 143. V mesecu maju t. l. obiskalo Celje 1134 tujcev.

Ptuj

Na tukajšnjem mestnem pokopališču so pričeli izkopavati zemeljske ostanke vojakov, padlih v svetovni vojni. Zgraditi nameravajo skupno grobnico.

Ali je mogoče? Letos pomladi so za zgornjim Ptujem dosidali lepo vilo in jo ogradili z vrtom, da bi pa lastnica dala duška svojemu estetskemu čutu tudi v naravi. Je ukazala zidarjem, naj izdelajo pred hišo krasen »hakenkrajec«.

Razpisan je natečaj za pogodbeno poštarje pri Sv. Ani v Slovenskih goricah. Jamstvo 1000 din, letni prejemki 11.900 din. Istotako je razpisan natečaj za pogodbeno poštarje v Zgornji Lendavi. Jamstvo 1500 din, redni letni prejemki 20.600 din. Pravilno opremljene prošnje se vlagajo pri direkciji pošte v Ljubljani do 31. julija.

Slovenci v Italiji, pozor!

Kdor želi v Italiji prejemati »Slovenec« po pošti na svoj dom, naj sporoči trdki Giovanni Parovel, Trieste, Via fr. Denza 3. Mesečna naročnina za Italijo znaša lit. 16.50 in naj se nakaže vnaprej na čekovni račun g. Giovanni Parovela števil. 11-1649. S tem se prihranijo stroški, naročniku pa takoj lahko postrežejo s listom. Seveda se mora pripomniti, da je poslani denar namenjen za naročnino »Slovenec«.

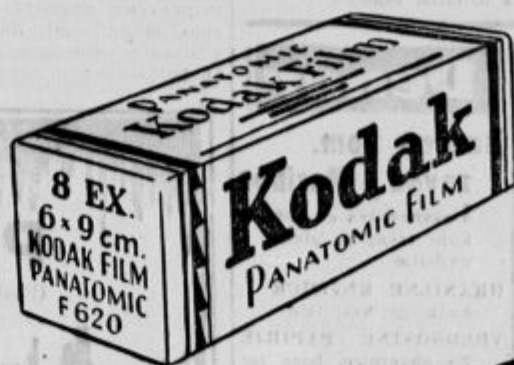
Izjava

Po Ljubljani se trosijo anonimni letaki, v katerih se o meni ponavljajo razni neutemeljeni očitki. Izjavljam, da je vsebina teh letakov, v kolikor se tiče moje osebe, od prve do zadnje besede gladko in slobno izmišljena.

Javno pozivam pisca teh letakov in tiskarno, ki jih je tiskala, da mi povesta svoje ime, da bosta imela na ta način priliko na sodišču dokazati te slobno izmišljene očitke.

Franc Miklič

fotografiranje poenostavljeno s

naj bo dež ali sonce vedno dobri posnetki

27°

Zahtevajte povsod „SLOVENCA“

Umrla nam je naša dobra mama in stara mama, gospa

Ivana Kordan

dne 30. junija 1938, v 74. letu starosti. — Pogreb drage pokojnice bo v soboto, dne 2. julija 1938 ob 4 popoldne izpred mrtvaške veže, Stara pot 2, k Sv. Križu.

Ljubljana, Zagreb, Celje, dne 30. junija 1938.

Žalujoči otroci ter ostalo sorodstvo.

Brez posebnega obvestila.

Globoko potrfti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je v sredo, 29. junija v Leonišču v Ljubljani, previden s tolažili svete vere, nenadoma mirno umrl naš ljubljani soprog, papa, dedek, tast itd., gospod

dr. Anton Schwab

višji zdravstveni svetnik v pokoju itd.

Pogreb pokojnega bo v soboto, 2. julija ob pol 19 izpred mrtvašnice mestnega pokopališča v Celju v rodbinsko grobnico.

Maša zadušnica se bo brala dne 4. julija ob 8 v župnijski cerkvi v Celju.

Prosimo tihega sožalja.

Celje, dne 30. junija 1938.

Antonija dr. Schwabova roj. Kavčič, soproga; dr. Polo Schwab, Mara por. dr. Lazarevič, Zagreb, mr. ph. Marta por. Trenz, graščina Turn. Leskovec, Jelka por. inž. Mikuš, Celje, otroci; Jelkica in Milica Lazarevič, vnukinja — in ostali sorodniki.

Mali oglasi

V malih oglasih velja vsaka beseda 1 din; žentovanijski oglasi 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojnó. Najmanjši znesek za mali oglaš 15 din. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlinna vrstica po 3 din. Za pismene odgovore glede malih oglašev treba priložiti znamko.

Službodobe

Spretna modistinja
se sprejme za takoj. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Marljiva in sposobna« št. 10302. (b)

Posestva

Hišo s pekarno
v centru podeželske občine, brez konkurence. Pol za hranilne knjižice nekaterih hranilnice - napredaj. Solidna in sigurna eksistencija. Naslov v upravi »Slov.« pod 10314

Kupimo

Orehove deske
20 mm, suhe - kupim. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Suh oreh« št. 10318

Zivali

Mlad pes volčjak
lep, izvrsten čuvaj, na prodaj. — Solske sestre vile »Raja«, Zg. Siska, Ljubljana.

Čitajte in širite
»Slovenca«

Kolesa

Dürkopp, Anker, Vesta in druge, prvovrstne znamke zelo ugodno prodaja »Triglav«, Resljeva 16.

Električni hladilnik

še nov, porabi zelo malo toka, moderen in zelo pripraven, napredaj po zelo ugodni ceni. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10315.

Stanovanja

Štirisobno stanovanje

vse pritlikline in komfort, poleg kavarnе »Evropa«, Kersnikova 7 - oddam za avgustov termin v prvem nadstropju, primerno tudi za poslovne prostore. Eventuelno se deli za dve stranki. Ogled od 11 do 12 in od 17 do 18. (6)

SOBE

IŠČEJO:

Soliden gospod

išče sončno mesečno sobo s souporabo kopalnice, po možnosti v villi ali hiši brez visavisa, najraje okolica Vrtače ali Tivolija. Ponudbe v upr. »Slov.« pod št. 10317. (s)

Denar

Bančno kom. zavod - Maribor

Aleksandrova cesta št. 48
kupi takoj in plača najbolje

HRANILNE KNJIŽICE
bank in hranilnic

VREDNOSTNE PAPIRJE
3/4 obveznice, bone tor srečke, delnice itd.

VALUTE VSEH DRŽAV
PRODAJA SREČK

državne razr. loterije

Prodamo

KOLESA

najnovejši letošnji modeli v največji izbiri napredaj

po neverjetno nizkih cenah

Nova trgovina

Ljubljana - Tyrševa cesta 36
(nasproti Gospodarske zveze)

Najboljši trboveljski premog
brez prahu

koks, suha drva

I. Pogačnik

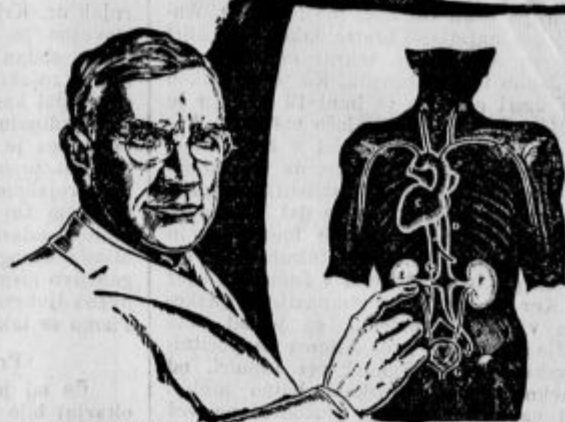
Bohoričeva 5 Telefon 20-55

Obiščite
POSTOJSKO JAMO
(Postojna pri Trstu in Opatiji — Italija)
Največje podzemsko čudo sveta
Električna razsvetljava — Motorna železnica —
Odprta celo leto — Izkoristite nakazila za hotele
in bencin ter znižanje vozne na želez. (50-70%)
Pojasnili: ENIT, Petra Kociča br. 6, Beograd in vsi
ostali potniški in prometni biroji.

Vzajemna posojilnica
v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7
nudi za vse vloge popolno varnost in obrestuje nove
vloge po 4% do 5% po dogovoru.
Nove vloge in stare vloge izpod 5.000 Din se na zahtevo vsak čas v celoti izplačajo.
Nedvigljene stare vloge izpod 5.000 Din se bodo smatrale s 1. majem 1938 za nove vloge.
Vzajemna posojilnica daje kratkoročna posojila.

Tisti, ki so prisiljeni sedeti! Odebeljeni! Ki trpijo na kamnu, revmi, protinu!

Vi, ki izločate moten seč in katerih seč vsebuje rumeno usedlino, vi, ki uživate mesno hrano, vina, likerje, vi, ki ste prekorajili 40. leto.

Etablissements CHATELAIN
dobavitelj pariških
bolnišnic

22 VELIKIH NAGRAD
PARIZ

LEDVIČNI KRVNI

OBTOK

A. B. — Karoditi
C. — Sree
D. — Aorta
E. F. — Ledvice
G. — Mehur

Vi pripadate ali boste pripadali, če se ne varujete, veliki družini artritisa.

Kopičenje sečne kisline v krvi in celicah organizma, a istočasno vzrok in posledica artritisa se povzroča z nezadostnim izločevanjem in slabim zgorevanjem maščobe.

Artritisem je s svojimi bolečinami in boleznimi: revmatizmom v mišicah in sklepih, nevralgijo, kamnom v ledvicah in mehurju, protinom itd. rana sodobnega življenja. Nevaren je, ker vodi k obolenjem srčne arterioskleroze, navalom krvi in kapi. Uporabljajte Urodonal, da se izognete komplikacijam, ki so pogosto nevarne in nesrečne.

URODONAL

se uporablja pri artritizmu, ker preprečuje sesedanje sečne kisline.

Dobl se v vseh lekarnah. Generalni zastopnik za kraljevino Jugoslavijo »STERILAB« Angleski kemijsko-farmaceutski laboratorij, Beograd, Knez Mihajlova 33.

Oglas reg. pod S. Br. 4271 od 12. II. 1932.

ČEMU TRPITE

bolečine od kurjih oces in trde kože na podplatih. **Triumfi** 30 letnega uspešnega pokončevanja kurjih oces in trde kože Vam jamčijo za brez bolečin in sigurno odstranitev te nadloge. Zato zahtevajte v lekarni, parfumeriji in drogeriji le **BURGIT**, kjer ni, pošlje za Din 15— (3 obliže)

glavni zastopnik **I. SVETEC**, Novo mesto, Dravska banovina.

Podružnica „SLOVENCA“
je na Miklošičevi cesti št. 5

Previdena s sv. zakramentom je dožrpela naša dobra žena in skrbna mamica, hčerka, sestra, teta in svakinja, gospa

Pavla Božič roj. Pirc

soproga šefa stanice

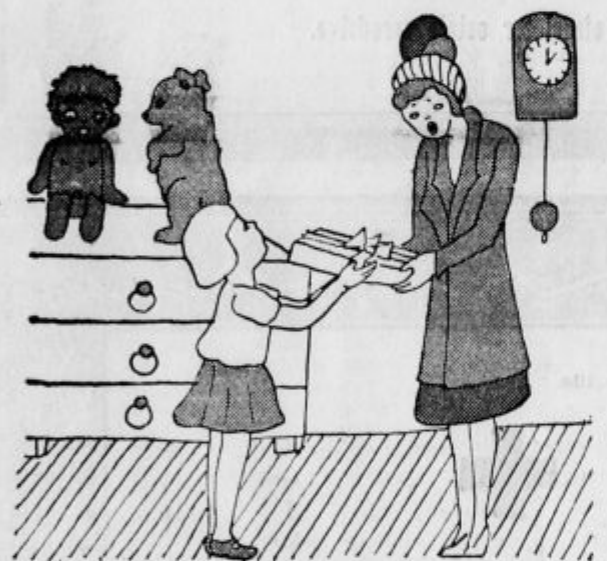
K večnemu počitku jo spremimo v soboto, dne 2. julija ob 16.30 iz hiše žalosti na pokopališče Ovišje pri Podnartu. Podnart, dne 30. junija 1938.

Joško, soprog;
Ljubica, Božena, Petreček, otroci.

Konči Ahačič:

Trije tički

Dolgo se guga Tací v temnem, ozkem grobku

končno se pa škatlica ustavi in Tací sliši: »Ljuba moja Metka! Čestitam ti za god! In tu imaš darilce, da pridna boš povsod.« »Še to te prosim, mami, da mi poljubček daš. Saj vem, preljuba mami, da jih poln koš imaš!« — Nato sliši Tací poljubovanje in se spomni svoje mamicе, ki jo je tako užalostila, in ji je hudo, hudo.

V zavoju pa se posveti

in Taciko dvigne iz groba punčka Metka. »Vedno mi mami kaj lepega dala, vendar take punčke nisem pričakovala!« radostno vzklikne Metka in ogleduje čokoladno Taciko z vseh strani. Nato pa jo pazljivo postavi na omaro k svojim drugim igračam.

Stefan Zeromski:

3

Zvesta reka

Platnene hlače so se tesno oprijemale nog in ga neznosno mrazile, pa jih je iz sramu obdržal na sebi in krenil, opirajoč se na berglo, proti vasi. Sredi poniznih njiv je peljala ograjena živinska pot ali bolje, široka steza, viseča proti reki, vsa izgažena od govejih parkljev in globokih stopinj v debelem, zmrzlem blatu. Oprijemajoč se ograje in opirajoč se ob batino se je spenjal do poslednjih moči izčrpani ranjenec. Na muketrepčnem potu, ki ga ni hotelo biti konca, so ga srečali ljudje, ko so šli s čebri in vedri po vodo na reko. Bili so moški in ženske, staro in mlado.

Ko so ga opazili, so obstali in začeli rado vedno gledati. Nekaj jih je nato pričelo zvižgati proti vasi, drugi pa so pritekli bliže. Mladi vstaš je lezel dalje in spodrsnelo mu je po zmrazlem blatu.

Iz vasi so prihajali kmetje, gospodarji v suknjah in kožuhih. Nekateri so se približevali svečano, drugi pa so prihajali prepričani se med seboj. Na čelu gruč, ki se je pomikala iz vasi, je stopal kmet z rumeno medeno ploščo na prsih. Korakal je silno važno, in ko se je približal, je obstal in začel z očmi meriti krvavega prihajajoč. Nato je vprašal:

»Saj vidite, da sem ranjenec,« je odgovoril vstaš.

»Kje pa so te tako oklali?«

»V boju.«

»V boju? Potemtakem si puntar?«

»Vstaš!«

»E, brate, če sam praviš, da si puntar in si bil v boju, bomo pa kar v zapor s teboj.«

»Zakaj?«

»Odpraviti te moramo v mesto.«

»Vi, mene?«

»Kajpa. Kar pojdi z nami. Jaz sem vaški župan.«

Krvavi vaški gost je umolknil. To so torej tisti, za katerih svobodo je zapustil očetovski dom, prenočeval zanje v mrazu na poljih in njivah, umiral zanje od lakote, se pokoril povsem kot pes, se bojeval brez orožja in se vračal tako žalostno z bojišča.

Naenkrat so se mu približali vsi v polkrogu. Tedaj je spregovoril:

»Pustite me, da grem, saj sem se boril vendar za vašo svobodo in vaš dobro in zato imam take rane.«

»E, slišali smo že dovolj takih pridrig... Kar govori, ampak ukaz je tu. Brate, kar zlepa pojdi.«

»Kam naj grem?«

»Sedaj pojdeš z nami na vas. Potem pa — boš že videl.«

»Kaj nameravate z menoj?«

»Na seno pojdeš, da si oddahneš. Potem te pa naložimo na voz v slamo in te odpravimo naravnost v mesto.«

»In to storite vi, meni?«

»Mi nismo krivi. Takšen je ukaz — pa konec.«

Ranjenec je molčal in jih gledal mirno. Drgetal je od mraza. Žalostno se je nasmehnil ob misli, s kakšnim trudom se je prebijal preko gozda in reke in končno uškal to.

Pa se je oglašil eden iz gruče:

»Jej, jej, kaj bi ga vozili takega! Škoda ko-nje vpregati. Ta ne zdrži niti do razpotja v Borku, pa ga bo konec.«

»Glejte, glejte, ljudje božji, kakšno rdečo kapo vam nosi na betici...«

»Komu si pa ukral to rdečo kapo, gospodek?«

»Čez vodo je bredel... Voda kaplja od njegovega kožuha.«

»Ljudje! Saj je bos...«

»Kje si izgubil škornje, ti — s svojo »svo-bodo?«

»Mar prihajaš tako daleč, ti, junak?«

»Kožuš z nekim znamenjem ima.«

»Gotovo ga je ukral...«

Župan se je prepričal s svojimi, se zaganjal vanje, ko da bi hotel dobiti od množice odobrenja svojega službenega ravnanja:

»No, ljudje, zvezati ga bo treba!«

»Da bi takega zvezali —!«

»Škoda vrvi!«

»Človek bi se le s krvjo umazal!«

»Crknil bo tudi brez vrvi.«

»Hm, spustili bi ga,« je zamrmral nekdo pol-glasno.

»Prav praviš, zgubi se naj, odkoder ga je prineslo.«

»Samo v vas ne, tukaj pa lahko, čez prelaz — to ni naše.«

»Trmoglavca, ki se rad tolče in ljudem pa-met meša, je kajpa treba izročiti oblasti. Toda takega reveža da bi vezali...«

»Tudi on je kristjan...«

»O kakopa!« se zadržal župan, »da nas za-vohajo, češ v rokah ste ga imeli, pa ste ga spu-stili... Se boš potem ti, betica modra, zagovar-jal mesto mene, kajne, in boš ti nesel hrbet pod nagako?«

»No, saj nisem jaz župan. Pa ga zvezite, če hočete.«

»Vrvi bi bilo treba...«

»Naj skoči kdo po vrvi!«

»Pa naj steče kdo, no!«

»Poberi se!«

»Jaz nimam vrvi!«

»Zvezite ga s slamnatim povreslom.«

»E, seveda — z beko, tudi ta bo zadostovala!«

Obkoljeni ranjenec je zapazil prelaz v sta-rem plotu. S počasnim korakom se je umaknil v ta prelaz in začel, podpirajoč se s svojo gor-jačo, prestopati se od razbora do razbora kar naravnost preko polja proti dvorcu. Napotil se